

DOMOLJUB

P. n. Licealna knjižnica
Ljubljana, Poljanska cesta 2, II. drž. gimnazija

Oglas:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali Din 0-20,
urađni D 0-30 poslano, posmrtnice i. reklame D 0-50.

Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani Preše nova ul. 54.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno Din 1.—, četrletno Din 3.—, pol-
letno Din 5.—, celoletno Din 12.—.

Agitatorji JDS!

Ali ste že poslali tajništvu JDS ime čuvarja skrinjice na Vašem volišču in namestnika?

Ali ste prepisali imenik? Ali ste ga pregledali, kako bi zastavili agitacijo za JDS?

Ali ste sestavili volilni odbor za Vašo občino?

Ne marajo „naprednega bloka“

Vse se že živo zanima za skupščinske volitve, ki se bodo vršile 18. marca. Naše somišljenike posebno zanima, kako nameravajo nastopiti napredne stranke na deželi in v Ljubljani.

Vsak iskreni naprednjak želi, da se čimbolj pritisnijo klerikalci in je potem čisto vseeno, ali nastopajo klerikalci pod zastavo Šustersiča ali pa pod oguljenim praporom starikave SLS, ki se zatorej skuša pomladiti s komunističnim ljubimcem. Vsak naprednjak tudi ve, da bi najbolj potolkli klerikalce, če bi napredne stranke šle skupaj v boj kot „napredni blok“. Ker je znano, da socialni demokrati ne gredo v take skupine (dasi so v Ljubljani šli celo s klerikalci!), bi prišli za napredni blok v poštev SKS, JDS in NSS.

Kar se JDS tiče, hodi tukaj rečeno, da je od nekdanj gradila tako sodelovanje. Napredni blok bi bil za JDS toliko naravnejši, ker sta obe ostali stranki prav za prav njeni hčerki. JDS bi v koalicijo prinesla močno četo delavcev in bi mogla s svojimi glasovi vplivati odločilno. Nismo taki optimisti, kakor tisti naš prijatelj z dežele, ki nam piše: „Pojdite skupaj, pa priborimo za „napredni blok“ (brez komunistov in socialnih demokratov) visoko absolutno večino na deželi. Če pa gremo deljeni, bodo glasovi vseh treh strank skupaj štel mnogo manj.“ Mi samo trdimo, da bi nastop „naprednega bloka“ bila rešilna poteza za protiklerikalni boj na deželi.

Toda ljubljansko vodstvo SKS je proti „naprednemu bloku“. Izgovarja se, da je razredna stranka, v resnici pa se skriva za njenim izgovorom vse kaj drugega, kar danes še ni za širšo javnost. Le to lahko rečemo, velika večina pristašev SKS ne odobrava tega, kar uganja ljubljansko vodstvo SKS. Odlični pristaše te stranke, ki pa še ni pozabil, da je naprednjak in ki tudi obsoja vodstvo SKS, nam je zaupal, da je v tej stranki vsak dan večja zmeda. Povedal nam je, da v SKS ne odločujejo več kmetje, marveč nar od njih plačanih in postavljenih ljudi, ki se zbi-

rajo okoli „Ekonomu“ in „Kmetijskega lista“. Ti so se sedaj postavili čmetom za generale ter povrh svojih „rakov oblekli zelene kamizole. Dotični zaupnik SKS nam je dalje zaupal, da so baš ti „zeleni generali“ največ krivi, da je SKS z doto, katero ji je dala JDS pred dvema letoma, zelo slabo gospodarila. Dve leti se ni nič delalo, povsod so hoteli komandirati, ta čas pa je klerikalizem dobil še več moči. Najhujše je to, da so druge, zlasti demokrate odpravili od dela na deželi!

„Jutro“, ko je poročalo o koraku SKS, da odklanja napredni blok in samo želi, da vsi neagrarni stanovi gredo v boj za agrarno politiko, je dostavilo: S tem sklepom je SKS iskreno ustregla klerikalcem. In s tem je zadelo v črno!

„Napredni blok“ odklanja tudi vodstvo NSS. Tudi ta stranka ni vprašala za mišljenje svojih pristašev na deželi. Ta gospoda se izgovarja, da se mora pogajati s socialnimi demokrati in komunisti radi skupnega nastopa.

Demokratska stranka, ki je sprožila misel „naprednega bloka“, je svojo dolžnost storila, ako je povabila druge napredne stranke na skupno delo v korist skupne napredne stvari. Sedaj je stvar jasna: *Demokratska stranka ho postavila svoje kandidate v vseh okrajih Slovenije*. Kandidate no okrajnih glavarstvih bodo postavili sestanki zaupnikov, ki se bodo vršili prihodnjih 14 dni.

Narodno-napredna demokratska stranka je bila pred vojno, med vojno in po vojni edina stranka, ki je imela pogum in sposobnost brezobzirno se boriti proti klerikalizmu, ki je največji sovražnik napredka in svobode na deželi. Ako druge stranke, ki tudi pravijo, da so napredne, nimajo korajže pokazati proti farovski nadvladi prave barve in če nočejo skupaj z naprednjaki, se bomo pač borili sami, kakor smo se do sedaj. Mogočna demokratska stranka, ki se razteza po vsej državi in je dobila kot najmočnejša stranka v Jugoslaviji pri zadnjih volitvah 316.000 glasov, nam je porok, da se ne bomo borili zastoj-

Hotel je osumiti dr. Kramerja, da je uganjal ta kot minister z izvozniki korupcijo.

Dr. Kramer je takoj vložil tožbo. Pri zaslišanju je Kamenarovič ponudil dokaz resnice. Protidemokratsko časopisje je takrat nagromadilo goro klevet. Nasprotniki demokratske stranke so to Kamenarovičevo gonjo izrabljali pri vsaki priliki in napovedovali še hujše.

Veliko je bilo grmenja, toda dežja ni bilo. Kamenarovič, ki je ponudil dokaz resnice pred sodiščem, je zaprosil za rok enega meseca. Toda potekel je en mesec, poteklo več nego šest mesecev, ne da bi Kamenarovič predložil dokaz resnice. Končno je sodišče, ker je bilo čakanja dovolj, razpisalo razpravo, ki se je vršila 9. t. m.

Obtoženega Kamenaroviča, ki osebno ni bil navzoč, je zagovarjal dr. Kuhelj. Tožitelja dr. Kramerja, ki je prišel tudi sam k razpravi, je zastopal dr. Klepec. Razprava je trajala precej časa. Dr. Kuhelj je zagovarjal obtoženca Kamenaroviča, češ, da ta z besedami v svojem „Posla-

nem“ ni niti najmanj hotel tangirati osebno čast dr. Kramerja. Dr. Klepec je dokazoval obtoženčovo krivdo, ki je jasno razvidna iz omenjenega „Poslanega“, in predlagal strogo kaznen v zmislu zakona. Kamenarovičev zastopnik je plediral za oprostitev, češ, Kamenarovič ni hotel očitati dr. Kramerju nečastnega dejanja in tudi ni očitil. Po razpravi je po 10 minut trajajočem posvetovanju senatni predsednik dr. Mladič razglasil nastopno obsodbo:

Obtoženi ravnatelj Ciro Kamenarovič je kriv pregreška po § 491. s tem, da je zasebnemu obtožitelju brez navedbe konkretnih dejstev pripisoval zaničljive lastnosti in mišljenja ter ga izročil javnemu zasmehovanju. Obsodi se po § 493 na 2500 Din kazni, odnosno na tri dni zaporu.

Tako je dobil dr. Kramer pred sodiščem primerno zadoščenje, saj so ga preko 6 mesecev vlekli skozi zobe njegovi politični nasprotniki. Ali bodo sedaj ti tudi z isto vneto pripovedovali okrog, da je ravnatelj Jadranske banke Ciro Kamenarovič obsojen radi klevete?

Politični pregled

Po vsej državi se razvija živahno volilno delovanje, ki se za sedaj vrši samo v središču volilnih okrožij. Sicer smo na Slovenskem že dosti daleč, v mariborskem volilnem okrožju imamo že

prve kandidate

in sicer demokratske. Nositelj demokratske liste v mariborskem volilnem okrožju bo dr. Vekoslav Kukovec, ki je bil še pred nedolгим časom minister za socialno politiko in je prav pridno delal za svoje volilce in za ves narod. Za njegovo požrtvovalnost mu ljudstvo gotovo izkaže svojo hvaležnost s tem, da mu izreče tudi pri teh volitvah svoje zaupanje. Za celjski okraj je postavljen za demokratskega kandidata znani celjski obrtnik Rebek, ki je tudi mož na svojem mestu. V Prekmurju so pa demokratski zaupniki poverili s kandidatu malega posestnika Kūharja, zelo delovnega in odločnega moža. V mestu Ljubljani in v ljubljanskem volilnem okrožju še nobena stranka ni postavila kandidatov. Pametni in razsodni ljudje bodo glasovali za demokratsko stranko, ki je najmočnejša v vsej državi in je edina, ki razvija svoje delovanje v vseh delih države, ker to je edina jugoslovanska, edina ljudska in edina delovna stranka, ki bi — ako bi bila v večini proti vsem drugim strankam — že zdavnaj uredila in zboljšala razmere v državi.

Radikalci se dobro zavedajo, da niso storili prav, ko so se odločili za to, da prevzamejo sami vlado v svoje roke. Kmalu se je pokazalo, da taka vlada ne more uživati splošnega zaupanja, ali vsaj zaupanja večine in zato je

vlada že v vidni zadregi,

ker se dobro zaveda, da bo 18. marca, na dan volitev, njen konec, ker več kot eno četrtino glasov ne more dobiti radikalna stranka, niti ako bi znala čudeže delati. Kratek bo torej čas vlade, sestavljene iz samih radikalcev. Komaj dva meseca bo trajala njena moč, potem se bo pa morala sestaviti na podlagi izida volitev nova vlada in takrat bo igrala ravno demokratska stranka glavno vlogo, brez nje se nova vlada ne bo mogla sestaviti, vse naše domače majhne stranke bodo pa stale na strani.

Italijani so v svojem postopanju z našimi zaslužjenimi brati na Notranjskem in Primorskem tako brezobzirni, kakor niti nekdanja Avstrija ni bila. Sedaj so izvršili

upravno razdelitev Primorja

na tak način, da Jugoslovani niti v eni deželi ne bodo imeli večine, Italijani bodo povsod v večini. Gorica ne bo več glavno deželno mesto, temveč bo ona in njeno slovensko zaledje pridružena italijanski deželi videmski. Postojna je pridružena tržaški deželi, ustanovljena je pa tudi istrska dežela, ali tako, da so tudi v njej Jugoslovani v manjšini. Ako Italijani mislijo, — in gotovo to mislijo — da bodo na ta način raznarodili naše tamošnje ljudstvo in napravili iz njega Italijane, potem so v veliki zmoti! Ponemčiti so nas hoteli Nemci in niso tega dosegli v sto in stoletjih, pa so Nemci drugačen narod kot ubogi Italijani, ki jih njihova lastna država ne more prehraniti in si morajo iskati kruha po vsem svetu. In tudi suženjstvo naših bratov ne bo trajalo niti desetletja, kaj šele stoletja! Prišel bo čas, ko bodo jugoslovanske zastave ponosno zavihrale ob Soči in v Brdih in takrat bo ko-

Obsodba Čira Kamenaroviča

Gotovo je še splošno v spominu klevetniška gonja, ki jo je pričel lani ravnatelj Jadranske banke Kamenarovič proti tedanjemu ministru dr. Gregorju Zerjavu in nekaterim drugim javnim delavcem demokratske stranke. V svojih nešteti „Po-

slanih“, ki jih je priobčeval v raznih jugoslovanskih listih, se je sprivil tudi na bivšega ministra dr. Alberta Kramerja, katerega je hotel spraviti kot bivšega ministra za trgovino v zvezo z zadevo izvoza 10 vagonov jaje po mariborski tvrdki Kokošinek.

nec italijanskega gospodstva nad več kot pol milijona našega naroda na Notranjskem in Primorskem! Vsaka krivica se prej ali slej maščuje, vsako nasilje je prej ali slej maščevano in tako bo tudi italijanska krivičnost kaznovana!

Avstrijski zvezni kancelar (ministrski predsednik) dr. Seipel je obiskal te dni madžarsko glavno mesto Budimpešto in se je pri tej priliki pogajal z madžarsko vlado o odnosajih

med Avstrijo in Madžarsko,

ki sta bili včasih dobri prijateljici, pa je svetovna vojna pretrgala vse vezi in prijateljstvo se je ohladilo. To prijateljstvo hočejo sedaj obnoviti, ker upajo na Dunaju in v Budimpešti, da se bodo potem vrnile stare razmere, v katerih so Nemci in Madžari v bratski vzajemnosti zatirali Slovane. Pa ti časi so minuli. Slovani imajo danes močne in velike svoje svobodne države, od Avstrije in Madžarske ni skoraj nič ostalo, samo ogromni vojni dolgovi, ki jih nikakor ne more plačati niti Avstrija, niti Madžarska. Kar je bilo, je bilo — to se nikdar več ne povrne in Avstrija in Madžarska bi storile najboljše in najpametnejše, ako bi se lepo sprijaznile z novimi razmerami in se lepo približale sosednjim slovanskim državam, ker edino z njih pomočjo bi mogle priti zopet s časom na zeleno vejo.

V bratski češkoslovaški državi se je zgodilo te dni grdo hudodelstvo, da je neki 19letni mladenič izvršil

atentat na dr. Rašina,

ministra financ in zelo zaslužnega moža za češkoslovaško domovino. Atentator je dvakrat ustrelil iz revolverja na nič hudega slutečega ministra, ki je bil težko ranjen, tako da je ohromel na obe nogi in ni sigurno, ako ostane pri življenju. Vsa češkoslovaška država je radi tega zločina v globoki žalosti, ki jo delimo, kot zvesti zavezniki v sreči in nesreči, tudi Jugoslovani.

Komaj po dobrih štirih letih, odkar je bil konec velike svetovne vojne, sta se pojavila zopet

dva velika evropska konflikta,

in sicer zaradi Carigrada in radi Nemčije in njenih plačil vojnih dolgov. V Lousanni so se vršila in se še vršijo pogajanja radi Carigrada, pa ta pogajanja kar ne pridejo naprej, ker so Turki tako trdovratni, kot že zdavnaj niso bili in zahtevajo tako rekoč obnovitev turških mej pred

vojno. Ker evropske velike sile v to nočejo privoliti, Turki pa ne odnehati, je zelo verjetno, da pride do nove vojne za Dardanele in Carigrad, v kateri bi stali proti Turkom tudi Angleži in Turkom se bo gotovo še slabo godilo. Še resnejši je konflikt radi Nemčije. Anglija je hotela olajšati Nemčiji težko breme vojnih odškodnin, Francija pa v to noče privoliti in zato ni več nekdanje sloge med Francijo in Anglijo. Francija bo najbrže na svojo pest zasedla s svojim vojaštvom še en del nemškega ozemlja v Porenju in sicer najprej okraja Essen in Bochum in bo postavila carinsko mejo med tem zasedenim ozemljem in ostalo Nemčijo. Franciji se pridruži tudi Belgija in za Nemčijo bo to hud udarec. Ker smo tudi mi močno zainteresirani na tem, da Nemčija plača svoje obveznosti, t. j. vso vojno odškodnino, stojimo popolnoma na strani Francije, kar pa nikakor ne pomeni, da bi se tudi mi udeležili zasedbe nemškega ozemlja, ker je francoska armada dovolj močna, da sama to izvrši. Nemčija bo vsekakor prisiljena plačati vso ogromno vojno odškodnino in je to sama zakrivila, ker ona je pravi začetnik vojne, ona je hotela zavojevati ves svet in sedaj se mora pokoriti za svojo ošabnost.

Priloge in širite „Domovino“!

Dopisi

Krašnja. V „Domoljubu“ št. 50 me nekdo, ki pa ni Krašljan, napada, ker sem obesil na praznik ujedinjenja dne 1. decembra zastavo na šoli. Zanesljivi ljudje so mi povedali, da se je za to zastavo zelo zanimal šentvidski župnik Štritof, ki ga je slovenska zastava morala zelo bosti v oči. Ako je ta gospod stresel zato svojo onemoglo jezico na mé v „Domoljubu“, mu povem tole: Pred leti so imeli klerikalci vso oblast nad šolo in učitelji. Pravice niso poznali, zato so delali učiteljstvu vnebovpijočo krivico. Posebno mene so preganjali in me v 3 letih dvakrat prestavili in mi obljubili, da me bodo še, če se ne bom pokoril klerikalni komandi. Tako sem prišel vsled ukaza klerikalnega deželnega šolskega sveta pred 13 leti iz Komende v Krašnjo. To ni bila pokora za Krašnjane, temveč za me, ker sem prišel v tako stanovanje, da se mi je hišna oprava pokvarila, v vlažnih

šolskih prostorih sem si pa nakopal bolezen. Dopisnik pravi, da jako rad tožim in da sem navdušen centralist in demokrat z dušo in telesom. Da sem demokrat, ni nič tako novega, da bi bilo treba še v „Domoljubu“ pisati o tem, ker Krašnjani vedo to sami dobro. Tožil sem ves čas svojega 13 letnega bivanja v Krašnji samo dvakrat. Prvič sem prijel župnika Šparovca, ki me je v pismeni vlogi na okrajni šolski svet ovadil, drugič pa dva druga taka obrekljiva tiča, ki sta me tudi krivično obdolžila na okrajni šolski svet. Vsem sem dokazal laž in obrekovanje po pričah, Krašnjanih. Obe tožbi sem moral vložiti na poziv višje šolske oblasti. Dvakrat sem bil na jaz tožen in vselej oproščen. Tožniki pa so šli z dolgim nosom od sodišča. Enkrat sem bil (4. decembra) ob 11. uri dopoldne na sodišču na Brdu za pričo, ker me je 13 letni učenec v šoli napadel in poškodoval na glavi. Pri sodišču je bil obsojen na 3 dni zapore. „Domoljubov“ dopisnik mi mu gotovo izdal pohvalo zato, ker je udaril „znanega Germeka“. Taki slučajji so sicer redki, a zato tembolj alostni in vsak pošten človek jih obzira, seveda „Domoljubov“ dopisnik rivošči demokratskemu učitelju kaj takega. Čujte, „Domoljubov“ dopisnik! Vi pospešujete tako mladinsko rezsrdnost in sirovost, ker dan na dan obrekujete in lažete na tak način, kakor ste storili v dopisu iz Krašnje. Okazujem to laž: 1.) Zastavo sem obesil zaradi praznika ujedinjenja zaradi volitev kakor lažete v „Domoljubu“. 2.) Obesil je nisem 30. decembra zvečer, temveč 1. decembra jutraj. 3.) Zastave nisem mogel neti ob 11. uri 4. decembra, ker sem bil takrat na Brdu pri sodišču. Pa da je bila spravljena pozneje, toda ni mi žalosti nad zmago komunistov in klerikalcev v Ljubljani, temveč ker je bila suha, poprej pa dva dni morala. „Domoljubov“ dopisnik se mena veseli volilne zmage komunistov in kričevih socialistov in klerikalcev v Ljubljani. Kako pa gre vendar ta zveška skupaj? Komunisti in socialisti ne riznavajo nobene vere in lastnine klerikalci pa imajo vedno Boga in vero na jeziku. Ali ni to velikanska hinavščina? Pa saj drugače ne znate lelovati kakor z lažjo, hinavščino in hudobijo. Dopisniku „Domoljuba“ svetujem, naj se v svoji gorečnosti dopisovanja tudi okrog sebe ozre in kaj še poroča, kako katoliški Orli ubijajo svojega bližnjega, kako žalostno

ljene vinjeni romarji javno objemajo in poljubujejo ženske, kako Orel zakolje svojo mačeho in potem pobegne itd. Kaj takega bo zanimalo ljudi, ne pa lažniva pisava o izobešeni zastavi. V tolažbo dopisniku „Domoljuba“ še dostavljam, da bo učitelj Germek še nadalje tako predrzen, da bo izobešal narodno zastavo na šoli ob takih prilikah kakor je 1. december in ne bo hodil vpraševati ne Petra, ne Pavla in tudi ne šentvidskega župnika Štritofa. A. Germek.

Motnik. Pri nas so čudne razmere. G. župnik bi rad postavil hlev iz žuljev manjših posestnikov. On sicer pravi, da se pri nas vidijo samo tri in pol zvezde pa bi vendar rad vse izvelkel iz nas. Predsednik krajevne „Kmečke zveze“ se boji, da bo naš župnik dal glas dr. Šusteršiču. Drugič še kaj več. — Več mož.

Štična na Dolenjskem. V naši okoličini je doslej vedno vladal politični mir. Iz tega se pa vendar ne sme sklepati, da smo pri nas politično celota mrtvi. V naši fari je odlično število naprednjakov, ki se svojega političnega prepričanja v celoti tudi zavedajo. Da pa doslej ni prišlo do hujših političnih nasprotij, smo se morali zahvaliti vodstvu našega župnega urada, kateremu je doslej naveloval prijor štiškega samostana, pater Avguštin. Bil je kot župni upravitelj solšno priljubljen. Toda pred kratkim je na njegovo mesto prišel pater Benedikt. Takoj, ko je prevzel službo, smo opazili, da novi župni upravitelj krenja popolnoma v drugo smer. Pridige v cerkvi so se začele nanašati na tako zvane slabe in dobre knjige in časovise. Nismo bili sicer tega vajeni, vendar smo to prenašali v upanju, da bo to goreče agitatorstvo za katoliško časopisje že našlo svoj konec. Za Novo leto pa nam je pater Benedikt podal presenetljiv dokaz svoje krščanske ljubezni do vsega, kar ni po njegovi volji. Žal, da se je to zgodilo ob priliki pogreba. Na dan Novega leta smo namreč spremili k večnemu počitku ženo tukajšnjega uglednega posestnika A. P. Pogreba se je udeležila velika množica ljudstva, kar je pač dokaz splošne priljubljenosti pokojnice in njene obitelji. Stara navada, menda ne samo pri nas, temveč po vseh katoliških krajih je, da se mrliču na njegovih zadnji poti ter pri pokopu zvoni. Pri našem pogrebu pa je nemalo začudenje in ogorčenje vzbudilo

R. Silvin:

Vrtnarjeva Nežika

V.

V Vrtnarjevi krčmi je bilo polno omizje veselih pivcev. Živahno so se pogovarjali. Tam v kotu pri drugi, manjši mizi, so sedeli Lovro, Nežika in mati in se vidno niso zanimali za pogovore politikujočih možakarjev. Le tu pa tam je vzbudil njih pozornost glasen smeh, ki je prihajal od velike mize sem.

Selonca seveda ni manjkalo nikjer, kjer se je pilo; tudi danes ga je pridno vlival vase in prav počasi pripovedoval o svojih lovih.

„Vse liberalce pa makarate bo hudič vzel, pa tudi tebe!“ se je jezil Tobakarjev Pavle, ki se ga je že pošteno nalezl, nad svojim sosedom Lovričkom. „Poglej, vsi v naši vasi smo pošteni in držimo z gospodi, samo ti nam zga-go delaš in hočeš biti liberalce!“

„Prej bo tebe vzel nego mene! Samo tebe še ne mara, ker si tako grd!“ mu je odvrnil ponosno Lovriček in izpraznil kozarček do dna...

„Nikar se ne kregajta!“ se je oglasil Vrtnar. „Jaz pravim, da je lahko po-

šten in da lahko dobro stori vsak, naj bo liberalce ali pa klerikalce... Jaz se ne prepiram ne z enim ne z drugim, jaz imam vsakega rad, ki mi pošteno plača...“

„Tako je, Vrtnar! To je beseda!“ je hitel Lovriček. „Jeli, Vrtnar, jaz sem ti še vedno vse pošteno plačal?“

„O vse, vse, to pa moram reči...“

„Hudiča, ali ti mari jaz nisem? Ali sem ti kaj dolžan?“ se je jezil Pavle. Vrtnar se je popraskal za ušesi, kot bi nekaj premišljeval, potem pa se je nasmehnil in pogledal Lovrička postrani.

„Ne vem, kako bi rekel, Pavle; mislim, da imava še nekaj skupaj...“ Pavle si je domislil, da je krčmarju res še nekaj dolžan, na kar je pa že skoro popolnoma pozabil. Najrajši bi mu vrgel pod nos one goldinarje, pa jih ni imel.

„Še v nedeljo ti bom dal, da boš vedel, Vrtnar, da boš vedel, še v nedeljo, da me ne boš več terjal!“

„Saj te nisem terjal, saj si sam napeljal govorico na to! Jaz sem ti hotel samo pokazati, da je liberalce ravno tako lahko pošten kot klerikalce — ali obratno!“

„Tako je, tako, ti imaš prav, Vrtnar,“ je zadovoljno zaklical Lovriček,

„jeli, kakor liberalce, tako je tudi klerikalce lahko — izveličan.“

„To pa ni res!“ je kričal Pavle. „Vsi liberalci bodo pogubljeni... Samo tisti, ki so z duhovniki, bodo izveličani. Saj so tako tudi rekli naš gospod župnik in kar oni rečejo, je gotovo vse res. Pomislite, oni so študirali v lemenatu, oni kaj vedo in kdor je zoper duhovnike, bo pogubljen...“

„Nikar no tako neumno ne klobasaj!“ se je oglasil Joža Cik, ki je kot železniški delavec prehodil mnogo sveta, „ali res misliš, da mora vse tako biti, kot vpije fajmojster in da je vse prav, kar počnejo tvoji gospodje!“

„Ali si ti tudi makorat? Kaj pa veš slabega o duhovnih gospodih? Ko na svet prideš, ga potrebuješ, ko umreš pa tudi. Le nikar preveč ne zabavljaš zoper nje. Lahko se ti zgodi, da bi jih morda kdaj še rad imel, pa jih ne bo blizu,“ je modroval Pavle.

„Jaz sem bil vedno pošten kristjan! Rad sem šel k maši in tudi k spovedi sem hodil. K maši grem še, ali k spovedi nikoli več!“

„Lepe grehe si moral imeti!“

„Korajžo, ne pa grehe! Ko sem se že izpovedal, me je spovednik vprašal kaj se mi zdi najgrše na svetu — in

jaz sem rekel: Najgrše se mi zdi, da sem videl v nekem župnišču otroške plenice. Ko bi ti vedel, kako je pihal od jeze! Zakaj me je pa vprašal? Jaz sem povedal po pravici, on se je pa ujezil in vpil nad mano, da me je bilo kar sram. Ni mi hotel dati odveze. Vi ste izgubljeni; vam nič ne pomaga nobena spoved!“ se je drl nad mano in ljudje so poslušali... Od tedaj ne grem več k spovedi, a živim vseeno pošteno...“

Mogoče bi bil kdo še kaj dostavil, toda naenkrat so se odprla vrata in v hišo je stopila potovka Špela, vsa upehana, s košom na hrbtu.

„Za božjo voljo vas prosim, krščanski ljudje, pojdite pomagat!“

„Kaj pa se je zgodilo, Špela?“ se jih je oglasilo več naenkrat. Špela je odložila koš.

„Tecite, mogoče mu boste mogli še kaj pomagati... Tominčev Tonček se je prekucnil malo nad počivalnikom čez drčo; ves krvav je, za jelšami se je ujel in ne more ne naprej ne nazaj. Rada bi mu bila pomagala, toda kaj more stara baba... Hitro stopite, sicer bo prepozno!“ Brez obotavljanja so stali štirje možakarji izza mize in tekli na kraj, ki ga je imenovala Špela.

dejstvo, da se mrtvaški zvon ni oglašil ne med sprevedom iz cerkve ne pri obredu na pokopališču. Došli mežnar je na vprašanja odgovoril, da je župnik zvonjenje izrecno prepovedal. Lahko si mislite, da je to razburilo že itak težko prizadeteža moža, ki se je takoj odpravil k upravitelju, dobil pa je škandalozen odgovor; pater Benedikt je namreč dejal: «Vi ste denar, katerega ste dali za zvonove, vzeli nazaj, torej sprevidim, da vam ni nič za zvonjenje, zato pri pogrebu vaše žene nisem dovolil zvoniti.» Na možev opazko, da je zvon, ki bi pri pogrebu moral zvoniti, itak še stari zvon, katerega so kupili naši predniki, je dobil odgovor: «Saj sploh niste naročili zvoniti pri pogrebu.» Seveda je župnik tudi na ta izgovor dobil primeren odgovor, vsekakor še v preveč dostojnem tonu. Da si lahko vsak ustvari lastno sodbo v tem pristranskem in krivičnem sluščaju, bodi pojasnjeno sledeče: Kakor povsod, so tudi pri nas v vojnem času pobrali cerkvene zvonove. Pustili so le enega v zvoniku. Pred kratkim je g. župnik izprožil tudi misel o nabavi novih zvonov. Naš možje so bili takoj za to in sklenilo se je, da se po fari začnejo pobirati prostovoljni darovi pod pogojem, da se bo v slučajih smrti sedaj živih faranov zvonilo brezplačno. Nabral se je že precejšen znesek, ki pa vendar ni zadostoval za nabavo bronastih zvonov, zaradi česar je bilo kmalu nato oznanjeno, da denarja ni dovolj in da se brezplačno nikomur ne bo zvonilo; kdor pa s tem ni zadovoljen, naj pride v župniško pisarno, da dobi svoj denar nazaj. Temu vabilu se je odzvalo več darovateljev, med njimi tudi posestnik A. P. Iz predležečega naj s ljudstvo ustvari lastno sodbo. Mi si dovoljujemo samo kratko pripombo. Pridite le še po biro, dobili boste tako, kakršno zaslužite! Sovraštvu in zagrizenosti, ki sega celo preko groba, zaslužijo vso osodbo že pri navadnem človeku, kaj šele pri božjem namestniku!

Čatež pri Brežicah. Na starega leta dan smo mislili, da nas bo naš župnik počastil le z božjo besedo, a smo se zmotili. Glavno je bilo, da je oznanil za praznik Sv. treh kraljev darovanje (ofer) in že kar do-

Pristopite vsi k Jugoslovanski Matici!

Nežika se je silno prestrašila, ko je slišala to novico. Stresla se je po vsem životu... Lovro je nje izpremembo in vidno zadrego hitro opazil. Spoznal je, da je novica nanjo morala posebno vplivati... Cemu?

„Revež je čisto izgubljen! Ves teden popiva, dokler ima kaj denarja — česar ne zapije, pa zaigra. Vol za volom mu gre iz hleva, posestvo propada in posli delajo, kar hočejo...“ se je oglašil Joža Cik.

„Ali se bosta vzela hlapec in dekla?“ je vprašal Tobakarjev Pavle.

„Saj se bosta menda morala! Ljudje, ki se imajo tako radi, naj se le vzamejo!“ se je smejal Joža Cik.

„Morala?“ je vprašal zategnjeno Selonec.

„Ze vrabci na strehi čivkajo, da jima drugače ne kaže.“

„Da, da, prej v grehah žive, potem se pa pokore,“ se je oglašila mati.

„Taki so posli, ako nimajo pravega gospodarja. No, ta Tonček gotovo ne najde dobrega konca! Enkrat bi bil že skoraj zmrazil in danes bi se bil kmalu ubil,“ je rekel Vrtnar.

„Ako bi mu bil ti dal Nežiko, gotovo ne bi bil postal tak! Saj je bil vendar prej dober gospodar, priden delavec in

ločil, koliko naj vsak dá. Rekel je, naj dá vsakdo po možnosti 40 kron, najranj pa 20 kron. Druge sicer uči, naj skrbijo za svoje duše, sam pa se ze' o briga za denar in ni bil zadovoljen, ker je dobil pri darovanju preveč drobiža. S takim duhovnikom, ki kar določi, koliko naj vsakdo dá pri darovanju, ki je vendar prostovoljno, ne moremo biti nič kaj zadovoljni.

Folzela. Na Silvestrovo je priredil naš Sokol v restavraciji «Pri kolodvoru» enodejanko «Če sta dva» z zabavnim večerom. Igra, šaljivo petje in šaljivi nastopi so splošno ugajali. Obisk je bil obilen tudi iz osrednje braslovške občine, zlasti iz Pariželj. Zabavni večer je dal preko 1000 dinarjev čistega dobička. — V nedeljo, dne 14. t. m. ob 15. uri ima Sokol občni zbor v isti restavraciji (sokolska dvorana). Na zbor so vabljeni poleg članov in članic tudi vsi prijatelji sokolstva.

Braslovče. Naš Sokol se živahno giblje kljub temu, da mu je pozimi zaradi pomanjkanja prostora telovadba onemogočena. Poleti je vršil Sokol redno telovadbo in se je v častnem številu udeležil tudi vsesokolskega zleta v Ljubljani. Sedaj pozimi pa prireja igre. Dve enodejanki, ki jih je priredil na praznik sv. Stevana, sta dobro uspeli. Pričakujemo, da nam bo nudil tekem zime še več iger. Vztrajnost našega Sokola, ki obstoja v glavnem le iz kmetijskih fantov, je vse hvale vredna. Le vztrajno naprej!

Sv. Križ nad Mariborom. Bog ve, kaj smo se minulo leto farani zamerali našemu župniku, da se nam nič ni zahvalil za prejete dobrote, katere je v letu 1922. prejel od nas. Pa nič ne dé, saj mi Pohorci itak ne potrebujemo nobene hvale in časti. Gotovo je g. župnik jezen na naše gospodinje, ki pa prav za prav nimajo več povoda, da bi se g. župnika še nadalje spominjale s kakimi darovi, saj so ob lanskih pridigah morale slišati marsikatero hudo opazko, da je v nekaterih hišah na mizi dvehletni špeh in da je v nekaterih hišah v blatu zastarele nesnage videl rasti krompir. Tako neosnovano obrekovanje g. župniku ni prineslo mnogo koristi. V tarovžni romal noben piščanec več in nobena gospodinja ni več segla globoko v mast, da bi jo ponesla v farovško kuhinjo. Če je g. župnik

pošten človek. Zakaj mu je pa nisi hotel dati?“ je vprašal Selonec.

„Jaz bi mu jo bil že dal, pa ga Nežika ni marala... Siliti je pa nisem hotel...“

Lovro je sedaj vedel dosti. Nežiki je bilo nestrpno v hiši in se je izmuznila iz sobe, da pivci niti opazili niso kdaj. Lovro in mati sta šla za njo.

„Čudna je ta vaša Nežika, da nikogar ne mara! Koliko jih je že povprašalo za njeno roko — kot sem slišal in zakaj ne bi verjel — ali dala je vsakemu brco. To se mi vendar malo čudno zdi...“ je modroval Selonec.

„Naša Nežika se menda ne bo nikoli omožila. Za na kmete ni, je prešibka za težko delo, kak gospod je pa ne bo maral,“ je odvrnil Vrtnar zamišljeno. „Sicer pa ima še dovolj časa.“

„Bogve, Vrtnar! S temle študentom se menda prav dobro razumeta. Mislim, da se rada vidita!“ se je režal Joža Cik.

„Beži, beži! Lovro in pa naša Nežika — ali se ti meša? Da sta prijatelja ni nič čudnega, saj ga imamo vsi radi, zato smo ga pa povabili na počitnice...“

„Saj pojde v lemenat!“ je pristavil Selonec. „Poročal jo bo lahko.“

radoveden, kdo ga je že zopet dal v «Domovino», naj pri spovednici povpraša naše žene, kateri mož je dal na «kiblico» napraviti ključavnico, da žena ne more več do masti. Ko bo zadel pravo, mu bo že po-tožila svojo nesrečo in povedala zahvalo za oktobrske pridige. Kako so naš gospod za svinjske parkljičke delili hišni «žegen», bomo prihodnjč poročali. Zaradi cerkvenega vina smo se pa te dni obrnili na stolni kapičelj, ki naj pravično razsodi našo prošnjo.

Kmetijski glasnik

KRIVDA NAŠIH ŽIVINOREJCEV.

Naša živinoreja potrebuje vsestranskega prizadevanja, da se dvigne do večje vrednosti in do večje dobičkanosti. Vsi vemo, da moramo izboljšavati vse pogoje njene dosedanje reje. Toda, kako naj pridemo naprej, če se ne držimo teh svojih nalog. Po eni strani gradimo, po drugi pa podiramo. Na ta način ne pridemo do cilja.

Opozarjam danes na dve veliki napaki, ki se gode po naših krajih in ki sta v svojih posledicah veliko krivi, da padamo zopet in ponovno nazaj z našo rejo.

Prva napaka je to, da gledamo vse preveč na nizko junčevino in da vodimo naše krave tja po plemenu, kjer se bik ceneje spušča. Našim živinorejcem je več na tem, da profitirajo par kronc, kakor pa na tem, da si pomagajo z dobrim plemenjakom do boljšega zaroda. V takih razmerah je vsak napredek izključen. Našim živinorejcem je še zmeraj in predvsem na tem, da se krave sploh ubreje, naj bo že zarod tak ali pa tak. Ali je mogoče v teh razmerah računati na uspešen razvoj živinoreje? Dokler bomo iskali pri junčevini prihranke in bomo tiste prihranke višje cenili kakor pa vrednost izboljšane zaroda po dobrih plemenjakih, toliko časa ni misliti na uspešen napredek. To niso nobeni prihranki, če profitiram pri slabšem biku par kronc. Nasprotno! To je zguba in zapravljivost, ki se godi na škodo naši živinoreji!

Druga, ravno tako velika napaka je to, če vodijo naši živinorejci svoje krave k zakotnim bikom, tedaj k plemenjakom, ki nosijo na sebi pečat svoje nesposobnosti. To ravnanje naših živinorejcev nam kaže vso našo nezavednost! Če manjka sposob-

Loperšice pri Ormožu. Vojni invalid Franc Lukman, navdušen pristaš in agitator Novačanove stranke, se trudi na vse kriplje, da bi pridobil za navedeno stranko čim več glasov pri bodočih volitvah v narodno skupščino. Kakor se vidi, ima njegovo mojstrsko prizadevanje sijajen uspeh: v celoti je pridobil dva stara junaka, in sicer sta ta dva: bivši župan, a drugi je vrl obhajalec in pridigar božjih potov. Navdušenemu republikancu želimo večji uspeh!

nih plemenjakov, je seveda težko izbirati, ali te razmere morajo že enkrat tudi pri nas prenehati! Tako ne gre dalje! Zakotni bikorejci naj skušajo priti do dobrih živali in naj se znebijo plemenjakov, ki niso za pravo rabo. S takimi biki škodujemo sebi in okolici in podiramo sproti temelje za uspešen napredek celokupne reje.

Nehajmo s temi napakami in skrbimo, da pridemo do živali, ki bodo v vsakem oziru sposobne za napredovanje naše živinoreje!

KAKO NAJDEMO ČISTI DOHODEK OD KMETIJE?

Ob koncu leta je treba napraviti «bilanco». Izračunati moramo, kako stoji s premoženjem in koliko imamo čistega dohodka. Ta račun ni težak. Opušča se pa malone povsod. Ta pa zaradi tega, ker manjka po naših kmetijah sploh vsakega knjigovodstva in ker se naši gospodarji zadovoljujejo s splošnim občutkom o boljšem ali slabšem izhajanju. Ako bi hoteli naša gospodarstva v pravem tiru voditi, bi morali celo za vsako gospodarsko panogo vedeti, koliko nam nese in kako se izplačuje. Tako smo pa glede vseh teh vprašanj premalo na jasnem in zato delamo tudi razne napake.

Predvsem je važno, da poznamo vsaj vsakoletni uspeh cele kmetije. Marsikdo misli, da najde čisti dohodek na ta način, da izračuna vse stroške in dohodke in da te zneske med seboj primerja. Ostanek pa da je čisti dohodek (oziroma čista izguba). To naziranje pa ni pravo. Pri izračunanju čistega dohodka ni pregledati le stanja denarnega premoženja, ampak tudi blagovnega, ker se je eno in drugo tekom leta

„V lemenat pojde? Toliko kakor jaz ali pa ti! Misliš, da ga ne poznam? Samo pogledj ga, kako živ fant je in kako se na njem vse smeje. Meni se vse zdi, da je malo prerad pri Nežiki — nikari mi ne zameri, Vrtnar!“

„Beži no, beži! Rajši imam veseljaka kakor čemernega hinavca.“

„Le zapomni si, kaj ti je danes rekel Joža Cik! Lovro ni za lemenatarja, ampak za zakonca.“

Medtem ko so se spodaj tako pogovarjali naši možakarji, sta sedela v zgornji hiši Lovro in Nežika. Ko bi bil stopil oče ta trenutek v sobo, bi bil videl, da se Cik res ni motil. Mati se je bila pomudila le malo časa pri njima, potem pa ju je pustila sama in odšla v kuhinjo, da jima pripravi malo južine... Lovra je imela rada kot lastnega sina. Ona je že davno vedela, da se na tihem ljubita Lovro in Nežika — samo nikomur ni marala povedati tega, še svojemu možu ne... Se celo profinjima se je delala, kot da ne ve ničesar.

„Kdo pa je oni Tonček, o katerem so prej govorili spodaj?“ je vprašal Lovro.

„To je naš sosed. Mene bi bil rad vzel za ženo. Vedno je lazil za mano,

ali jaz ga nisem marala in povedala sem mu ob priliki, da ga nočem — potem me ni več nadlegoval. Smilil se mi je, ali zaradi tebe nisem marala postati njegova žena. Mrz je bil, debel sneg je pokrival zemljo, ko je dobil pred mojim oknom odločilen odgovor. Od tedaj mi je dal mir; bil pa je silno potrt.“

„Revež, zaradi mene je postal torej tako nesrečen! Ljuba Nežika, ali mi boš vedno tako zvesta?“

„Saj veš, da te ne morem pozabiti, tudi če bi te hotela. Pol ure prej sem poljubljala tvojo sliko, potem naj pa rečem drugemu, da hočem postati njegova žena! Tega ne bi mogla storiti.“

Nežika je pogledala skozi okno in videla, da prihajajo sosedje s Tomičevim Tončkom.

„Poglej, Lovro, pogledj! Ravno sedaj ga vlečejo mimo! Jezus, kako je krvav in pobit in vso obleko ima zamazano in raztrgano!“

„Največji revež na svetu je pijanec! Škoda tako mladega fanta!“

„Prej je bil ves drugačen; vsi so ga imeli radi!“

„Samo ti ne! Povej po pravici, ali bi ga bila vzela, če ne bi bila poznala mene?“

lahko zvišalo, oziroma znižalo. Nasprotno pa ne smemo upoštevati gotovine, ki smo jo prevzeli iz prošle leta, ker ne spada med dohodke letošnjega leta.

Cisti dohodek je tisti vrednostni znesek, za katerega se je gospodarsko premoženje tekom leta zvišalo. Najbolj preprosto najdemo čisti dohodek, ako koncem vsakega leta pregledamo in precenimo vse svoje premoženje od konca do kraja in če primerjamo vrednost čistega premoženja pričetkom leta z vrednostjo koncem gospodarskega leta. Na ta način se pokaže razlika, ki nam predstavlja čisti dohodek. V neugodnem slučaju tudi čisto izgubo (ako bi bila končna vrednost nižja kakor pričetna). Tako popisovanje premoženja koncem vsakega leta poznamo tudi z imenom «inventura». Ta inventura se mora vsako leto napraviti. Ob urejenem knjigovodstvu je vse to delo veliko hitreje.

Za izkazovanje čistega dohodka je posebno važno, da se popišejo in precenijo tisti deli premoženja, ki se od enega do drugega leta glede svoje vrednosti (zlasti vsled številčnega stanja) najbolj izpreminjajo. V postev pride tukaj najbolj vrednosti živine, vrednost pridelkov in stanje denarnega premoženja. Z zemljišči, poslopjem in orodjem navadno ni nobenih takih izprememb, da bi jim kazalo redno upoštevati.

Za izgled takega računa nam lahko služi sledeči popis v glavnih svojih vrednostnih vsotah:

	koncem l. 1911.	koncem l. 1921.
1. Zemljišča	66.400 Din	66.400 Din
2. Poslopja	48.600 „	48.600 „
3. Orodje	10.450 „	10.450 „
4. Živina	16.600 „	18.140 „
5. Pridelki	15.420 „	13.660 „
6. Gotovina	2.340 „	4.510 „
7. Terjatve	370 „	— „

Skupno premoženje 160.180 Din 163.755 Din
8. Dolgovi — „ 550 „

Čisto premoženje 160.180 Din 163.205 Din

Ako primerjamo čisto premoženje pričetkom in koncem leta (163.205 dinarjev proti 160.180 dinarjem) se pokaže 3025 dinarjev čistega dohodka.

Ta račun nam kaže, kako je treba od leta do leta sestavljati «inventuro», da izvemo za čisti dohodek. Čisti dohodek tedaj ni 4510 dinar-

jev, kakor bi kdo sodil, ampak je 4510 dinarjev manj 2340 dinarjev. Razen tega je prišteti zvišano, oziroma znižano vrednost drugega premoženja. Slednjič je seveda upoštevati tudi vrednost terjatev in dolgov.

NAČRTI ZA NOVE GOSPODAR-SKE STAVBE.

Naše gospodarske stavbe so marsikje potrebne izboljšanja, tu in tam tudi novega zidanja. Če je treba prezidavanja starejših stavb ali pa zidanja novih stavb, je treba zmeraj načrta, ki naj bo dobro preudarjen, strokovno prav izdelan in prav preračunjen. Stavbe so danes dragocene in je treba pri njih varčevati. Navadno se z dobrim načrtom veliko bolj izhaja kakor pa brez njega. Prav na kmetih se vidijo večkrat zgradbe, ki so nepotrebno velike in dragoceno izpeljane. Vidi se pa tudi, da so brez pravega načrta zgrajene. Take stavbe se večkrat med gradnjo popravljajo in prenavljajo. Tako popravljanje in prenavljanje je pa zmeraj draga stvar.

Pa tudi sicer se nove stavbe češče manj primerno zgrade, in sicer zato, ker hoče biti vsak gospodar zase stavbni mojster in se mora zgradba po njegovem okusu, po njegovi želji in vednosti izvršiti. Tako se zgodi, da so prostorne mere rade pogrešne, da so prostori ali nepotrebno veliki ali pa preveč stisnjeni in nezadostni. Oboje je pa napačno.

Za nove gospodarske stavbe imamo že toliko izkušenj in vzorcev, da se lahko izdelajo zanje prav primerne načrti, in je nujno zeti, da si jih dajo gospodarji v tem slučaju tudi napraviti. Če imamo doma dobre izgledne za take stavbe, je prav. V tem slučaju se lahko ravnamo po njih. Če nam pa manjka takih izgledov, je prav, da se posvetujemo in da skušamo dobiti pripraven načrt. Se.e potem, ko načrt vsestransko pretehtamo in preudarimo, ga je praktično izvesti.

Načrte za gospodarske stavbe, posebno za hleve, svinjake itd. se dobe tudi pri pokrajinski upravi, oddelku za kmetijstvo.

Varujmo se tedaj prevelikih stroškov pri zgradbah. Glejmo, da se ne bomo pri novih zgradbah «zazidali» in da se ne bomo preko svojih moči zadolžili.

BOLJSI NAČIN MOLZE.

Dobra molža je važen predpogoj za izboljšanje mlečnosti. Zato tudi vidimo, kako se po drugih krajih trudijo in koliko uspeha so že dosegli z izboljšano molžo. Pri molži nam ni gledati le na to, kako se sploh prijemajo seski (s prsti ali s celo roko), ampak tudi na to, po kaki vrsti se prijemajo, ali najprej na desni plati vimena in potem na levi, ali navskriž ali pa najprej oba prednja in potem oba zadnja sesca.

Vobče moramo reči, da je za molžo tisti način več vreden, s katerim se vime bolj obdeluje, to pa zaradi tega, ker se s krepkim obdelovanjem vimena vsa njegova delavnost in do sledno tudi njegova mlečnost izboljšuje. V tem oziru vemo, da je molža s celo roko več vredna kakor če molzemo samo s posameznimi prsti (palcem in kazalcem), kakor smo pri nas vajeni. Polagoma se tudi že pri nas uvaja molža s celo roko. V tem slučaju prijemamo in stiskamo sesce podobno kakor ga obdeluje sesajoče te.e, ki ga zna najbolj iztiskavati. Zeleti je, da bi se povsod prijeli take molže, da bi skušali z dobrim obdelovanjem vimena vplivati na večjo delavnost njegovo, in da bi z dobrim iztiskavanjem vime redno do zadnje kaplje izpraznili.

Po drugi strani je važno, da prijemamo sesca po pravem redu. V tem pogledu je naš običajni način molže najslabši. Pri nas je navada, da se pomolze najprej desna plat vimena in potem leva. Veliko boljše pa je, če molzemo navskriž ali pa če pomolzemo menjaje najprej oba prednja in potem še oboe zadnja sesca. Ta način se danes najbolj nvali in ga po naprednih krajih čim dalje bolj vpeljujejo. Pri obeh teh načinih se vime veliko bolj obdeluje, kar ima za posledico, da vime tudi bolj živahno deluje. Pri obeh teh načinih se hkratu obe polovici vimena obdelujeta in to je v tem slučaju veliko več vredno kakor če se vsaka polovica (vsaka plat) zase obdeluje. Če se vsaka polovica zase obdeluje, ostaja ena plat zmeraj manj delavna in zato tudi manj mlečna.

Skušajmo tudi pri nas vplivati z boljšo molžo na večjo delavnost vimena in s tem vred tudi na večjo mlečnost njegovo. Posnemajmo druge kraje!

Gospodarst. o

KMETIJSKI POUK PO DEŽELI.

Oddelek za kmetijstvo priredi v drugem tednu meseca januarja t. l. sledeče poučne tečaje in predavanja:

1. V ponedeljek 8. I. v *Besnici* ob 15. uri v šoli (o umni reji živine, pomočnik okr. ekonomista Gladnik).

2. V četrtek 11. I. v *Dolnji Lendavi* (tečaj o ravnanju z letošnjim vinom, okr. ekonom Vojsk).

3. V nedeljo v *Dolenji vasi*, kočevski okraj, v šoli ob 10. uri (o sadjarstvu in travništvu, pom. okr. ekonomista Zdolšek), v *Smartnem* pri Litiji (o olnovi vinogradov, okr. ekonom Kafol), v *Krškem* (o organizaciji mladinskih kmetijskih klubov, pom. okr. ekonomista Ambrož), v *Polju* pri Muljavi, v šoli ob 14. uri (o racionalnem gnojenju in ravnanju z gnojem, pom. okr. ekonomista Jereb), v *Podzemlju* ob 10. uri po maši v šoli (o kmet. izobrazbi in o živinoreji, pom. okr. ekonomista Konda), v *Domoincih* v Prekmurju ob 13. uri (o izboljšanju travnikov, pom. okr. ekonomista Pavlica), v *Grančanih* v Prekmurju (o živinoreji in izboljšanju hlevov (okr. ekonom Vojsk), v *Črni* na Koroškem (o pospeševanju živinoreje, okr. ekonom Wernig).

= Vrednost našega denarja. Dne 9. januarja se je dobilo na zagrebški borzi: 100 avstrijskih kron za 13 in pol pare, 100 laških lir za 453 do 455 dinarjev, 1 dolar za 92 in en četrt do 93 in tri četrt dinarja, 100 francoskih frankov za 620 dinarjev, 100 nemških mark za okoli en dinar, 100 češkoslovaških kron za okoli 250 dinarjev.

= Žitni trg. V Vojvodini in drugod so bile prošli teden nastopne cene: pšenica 1750 K s postaje, rž 1500 K, oves 1300 K pariteta Zagreb, ječmen boljši sremski 1300 do 1400 K, posušena nova kuruza 1260 do 1300 K franko Zagreb, stara kuruza 1380 do 1400 K, moka «0» 2548 do 2700 K. Cene so tako visoke, da bi se naše žito ne moglo izvažati tudi v slučaju znižanja izvoznih carin.

= Cene živini. Iz Zagreba poročajo, da so se v ponedeljek tržili za kg žive teže: voli prvovrstni po 42 do 46 K, drugovrstni po 30 do 34 K, tretjevrstni po 22 do 26 K. Prvovrstne svinje so se prodajale po 88 do 92 K, drugovrstne po

„Mogoče... nič ne rečem, da ne...“

Mati je prišla in prinesla pečenko, kruha in vina...

„Mati, ali ste ga videli, ko so ga peljali mimo?“

„Ves pobit je, še govoriti menda ne more!“

Možje so se spodaj še dolgo pogovarjali. Tudi oni, ki so spravili Tončka domov, so se vrnili v gostilno, Špela pa je že bila odšla...

„Ne vem, ali bo kaj z njim!“ je rekel Draboslarjev Janez; „preveč krvi je izgubil. Mislim, da ima črepinjo prebito. Izpregovoril ni nič, samo stokal je; zobe je tiščal skupaj, oči so mu bile kakor steklene. Doma smo ga slekli, umili in položili na posteljo, hlapca pa smo poslali po zdravnika.“

„Škoda za fanta, da se je tako vdal pijaci!“

„Pijanec se ne izpreobrne, dokler se v jamo ne zvrne.“ Pri teh besedah je vstopila mati, ki se je vrnila iz zgornje sobe, da bi tudi ona kaj natančnejšega izvedela o Tončkovi nesreči. Lovro in Nežika sta zopet ostala sama...

„Oh, Lovro, ali bova vedno tako srečna?“

„Bog daj, da bi bila!“

(Dalje prihodnjic).

Mož-kremenjak

(† Franu Rajšterju v spomin.)

...Bilo je jeseni, ko so nas obiskali v Soštanju srbski seljaki. Izgovorjenih je bilo pri tej priliki več iskrenih napitnic. Iz družbe se počasi dvigne pokojni Fran Rajšter, stopi k vratom in vzame iz žepa kreda. Navzoči, že večkrat iznenadeni po njegovih originalnih domislicah, so radovedno čakali, kaj bo povedal. Rajšter brez besed napiše s cirilico svoj podpis in reče: „Lako me je moj učitelj učil že pred 50 leti. Kdo bi si bil takrat mislil, da vam bom, dragi srbski seljaki, to kdaj lahko pokazal.“

Ze kot kmečki mladenič, doma iz mozirske okolice, je gojil iskreno ljubezen za vse, kar je bilo slovensko in slovansko. Utrjeval ga je v tem njegov sivolasi mozirski učitelj, ki je preprostega in nadarjenega fanta učil posebej. Da vidi ter spozna svoje južne brate, je začel voziti „flose“ v Bosno in Srbijo. Večkrat je pripovedoval svoje zanimive doživljaje ter jih oživiljal s tistim svojim duhovitim in značilnim humorjem, s katerim je znal osvojiti vsako družbo.

Pridobivši si s pridnostjo nekoliko premoženja, je Rajšter kot mlad mož prišel v Soštanj, kjer je nakupil nekdanjo malo Kravzovo pivovarno, jo preuredil v čedno hišico, dobil gostinski obrt in si s svojim prijetnim značajem in gostoljubnostjo v kratkem pridobil prebivalstvo. Kmalu smo spoznali njega in njegovo družico kot narodno zaveden par. V takrat edini slovenski gostilni smo dobili na razpolago prostore za naše sestanke, tudi Citalnica se je v kratkem preselila od Basista v Družmirju v njegov lokal. Rajšter se je takoj spočetka vsestransko udeleževal, tako da je bil še kot mlad mož izvoljen za soštanskega župana. Po njegovi zaslugi je dobil Soštanj električno razsvetljavo, moderno perišče in druge dragocene naprave, s katerimi si je pridobil hvaležnost vseh slojev. Da bi imela narodna društva svoj dom, je zidal po lastnih načrtih hotel, ki bi naj ustrezal vsem potrebam. Tu se je zbiral odslej ves slovenski živelj, tu so se delali načrti za narodni razvoj Soštanja, tu so se prestregale nakane Nemčurjev, ki so hoteli z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi spraviti občino v svoje roke.

V prvi vrsti jim je bil Rajšter na poti. Z vso razmiranostjo so ga hoteli gmotno upropastiti ter z njim vred slovensko občino. Deloma se jim je to posrečilo: občina je prišla po raznih gojilnjah v nemške roke. Kajšter pa v tezek gospodarski položaj. Toda njegove energije niso mogli ubiti. „Nič bat! Barka bo še nasa!“ je bila njegova deviza. „Nič bat!“ je dejal kajšter v svojih najtežjih časih, „vse so mi vzeli, moje glave ne!“

V njegovi osebi je bil posebljen mož značaja, odločnosti in dela. Polagoma se je povzpел do prejšnjih ugodnejših razmer, samo občine ni bilo mogoče več rešiti.

Ko je bojna vihra besnela, smo imeli zopet pri njem zatočišče, vanj smo gledali s trdno vero v skorajšnjo rešitev iz sužnosti in trpljenja.

Ko je pri preobratu zapel boben in je občinski redar s slovenskim traktom proglasil osvobodjenje, je zopet izpregovorjena slovenska beseda v narodno ogroženem Soštanju toliko pretresla Frana Rajšterja, da ga je zadel mrtvoud. Od tedaj ni bil več prav trden. Kakor da bi ga bili klicali k sebi njegovi sobojevniki, pokojna notarja Kačič, Kolšek, župana Tajnik in Košan, potem ko mu je bilo še

84 K, prašički po 68 do 70 K. Mast se je ponujala po 132 do 136 K za kg. Cene debelim svinjam so prošli teden precej narasle, v početku tega tedna pa kažejo zopet nazadovanje, ker po takih cenah niso hoteli kupovati ne domačini ne inozemci.

= **Predvojni dolgovi bivše Avstroogrške** se bodo razdelili na vse države, ki so dobile kako ozemlje od stare Avstroogrške. Dolgovi same bivše avstrijske polovice obstojajo iz osigurane vsote v znesku dveh milijard 229 milijonov predvojne vrednosti iz nekrita vsote v znesku 7 milijard 767 milijonov

385 tisoč 765 kron. Dolgovi bivše madžarske polovice pa znašajo osiguranih 211 milijonov kron predvojne vrednosti in nekrit znesek 6 milijard 741 milijonov 322 tisoč 674 kron. Na Jugoslavijo pripadeta od osiguranega avstrijskega dolga niti cela 2 odstotka, a od neosiguranega preko 2 odstotka.

= **Uvoz materiala za bolnice** je prost uvozne carine.

= **Za gozdne železnice v Sloveniji, Bosni in Srbiji** namerava naročiti ministrstvo za šume večjo količino materiala.

Belokranjska politika in gospodarstvo

ZDRAVSTVO.

Kakor je Bela Krajina zanemarjena v marsičem, tako ne izgleda tudi na zdravstvenem polju najbolje. V tem oziru je treba med belokranjci mnogo pouka. Pametno bi bilo, da bi zdravstveni odsek poveril nalogo predavanj vseučilišnim dijakom, ki studirajo medicino. Djaki bi lahko v počitnicah potovali od vasi do vasi in prirejali predavanja o zdravstvu. Zdravniki so navadno preobloženi s poslom in ne morejo tako lahko po vaseh. Zeleli bi, da najde ta naš poziv med slovenskimi medicinci mnogo odziva in to delo bo koristno. Mnogo ljudi mora v grob zaradi svoje nevednosti in mnogo zaradi revščine. Zato naj bi država skrbelo tudi za potujoče zdravnike, ki bi potovali od vasi do vasi in svetovali ljudem marsikaj.

Predvsem pa mora država obrniti vso pažnjo za obrambo proti jetiki, ki se opasno širi. Mlado dekle se prehladi in kašlja. Misli si, da bo prešel kašel sam od sebe. Ko pa kašel le ne poneha in začne bolnik pešati, vprašajo slednjič zdravnika za svet. Ta odkima z glavo in vprašuje, zakaj niso prej prišli. Prepozno je in čez nekaj časa nosijo pogrebci prerano umrlo na vaško pokopališče.

V kmetiški hiši prebiva vse skupaj. Bolnika navadno ne morejo ločiti od ostalih in ob velikem delu mora betežnik čuvati deco. Deca se okuži. To se navadno ne pokaže takoj, ampak kasneje in ker se navadno čaka, je zopet zamujeno. Na dojenčke in male otroke se sploh premalo pazi. Pomislite, koliko nesnage se prinese s čevlji v hišo. Poleg tega pljuvajo

zdravi in bolni ljudje po tleh, da je grdo videti. Lete tazi po vseh štirih in obleze vso nesnago in vse pijunke. Mati pride domov. Kdece javoko prinese svojemu ljubljencu. Vesele besedne dojenček z ročicami in seze po okusnem sadu, potem pa se hitro zapicijo dro. ni zoki v sveze meso. Z umazanimi ročicami zanese milijone bolezenskih kati v sebe. Ne zavedajo se tega navadno niti starsi, niti kdo drugi v hiši. Za vsako malenkost pač ne bomo takoj tekli po zdravnika, pač pa ob nesrečah, ali če napade bolnika huda mrzica ali vročina in ne vedo domači, kaj je prav za bolnika. Ne čakajte v takih slučajih, da ne bo zastrupitve ali prepozno!

Ponekod imajo lepo in zdravo navado, da si pred vsako jedjo umijejo roke in se umivajo tudi zvečer, preden gredo spat.

Če umre kdo na nalezljivi bolezni v hiši, je treba njegovo stano zažgati, vse perilo in obleko prekuhati, izo pa dvakrat prebeliti. To je pač najmanj, kar lahko vsaka še tako revna hiša naredi in s tem je storjenega vsaj nekaj, da se bolezen dalje ne prenaša.

V šolah se sicer pove otrokom marsikaj koristnega, ali deca je deca, pouka je treba odraslim ljudem.

Zdravstveni odsek je izdal več koristnih knjig in izdaja tudi list „Zdravje“, na katerega so naročene skoraj vse občine. Knjige in listi bi morali romati iz hiše v hišo iz vasi do vasi.

Današnji rod ni več tako čvrst kot je bil nekoč, zato mora pač vsak bolj paziti na svoje zdravje kot nekoč.

dano gledati svobodo svojega ljubljene naroda.

Neusahljivo je gorela v njegovi plemeniti duši odkritosrčnost in nesebičnost. Vsakomur je rad in dobro svetoval, za vsakega imel odprto srce in roke. Kot lesni trgovec je kupil za občino za malenkostno vsoto Planino, iz katere dobavlja Šoštanj že nad 20 let ceneno kurivo. Za njim gredo njegova dora dela... „Kakršno življenje, taka smrt,“ je dejal marsikdo, ko se je razvedelo, da je mirno in lahko zasnul večno spanje mož, ki je izživel svoje življenje, namenjeno občni blaginji.

K njegovemu pogrebu so se strnile množice iz celega Savinjsko-šaleškega okraja. Prihitali so Sokoli iz Slovenjgradca, Mozirja (z zastavo), Petrovč, St. Pavla, Zalca, Braslovč, Polzele, Velenja in Šoštanja, gasilna društva iz Velenja, Družmirja in Šoštanja, da mu izkažejo zadnjo čast. Pevci iz Velenja in Šoštanja so pod vodstvom učitelja Miloša Tajnika odpeli žalostinke. Od srca v srce so šle besede notarja župana Marinčka, ki je na kratko očrtal pokojnikovo delavnost, moštost in zasluge ter končno v imenu občine in šoštanjskih Slovencev izrekel sledeče poslovlilo:

„Fran Rajšter, Tvoje krepko telo pogreznemo v domačo zemljo, katero si tako ljubil, ko je bila še ponizana, zaničevana in zatirana. Med nami pa ostanejo tvoja dora dela, da se po njih vzgledujemo in jih posnemamo. V imenu mestne občine Šoštanj in v imenu vseh narodnih društev, zlasti pa Tvojega ljubljence, šoštanjskega Sokola, se Ti zahvaljujem za tvoja dora dela in za Tvoje dobre namene. Obetam Ti, da Te ne pozabimo, da se bomo ravnali po Tvojem zgledu in Ti kličem na poti, ki Te odpelje prehitro od nas, „zdravo!“ Pogrebci, obrišimo solze za Franom Rajšterjem in sklenimo, da

pomnik postavimo mu tak, da slednji skuša biti mu enak.“

Godec Gašper

(Resnična predpustna zgodba.)

Par streljajev od farne cerkve Zlatopoljske stoji mala lesena kočica, štrli rebra proti visokemu nebu in sameva v svoji skromnosti. Tako že na zunaj dokazuje, da njen gospodar ne more biti premogočen veljak. Resnično, Gašper Cingel, lastnik te kajžice, si zaradi krivičnega zlatega

POLJEDELJSKI STROJI IN GOSPODARSKA NAPRAVE.

Nekoč je oral človek z lesnim plugom. V beli krajini ni temu baš tako doigo. Naposled je spravil v promet zeljezne piuge, ki so se hitro vdomačini povsod. Pred vojno pa smo spoznali prvič tudi ogrinjace, ki prihranijo mnogo truda. Potrebno bi bilo, da se še vse bolj razširijo. Kavno tako so potrebni čistilniki za žito, ki so pa pri nas še redka prikazen. Urozdni in sadni mlini še tudi niso našli pota v naše kraje, dasi bi bilo to jako potrebno.

Če se ne bodo oprijeli naši vinarji tudi umnejšega kletarstva, bo imelo naše vino slabo ceno. Mnogi so se že prepričali o koristi kipelnih veh in jih uporabljajo, premnogi pa jih še nimajo. V beli krajini so tudi brezdimne sušilnice še nekaj popoinoma neznanega. Zato pa ima tudi naše suho sadje jako slabo ceno, ker smrdi preveč po dimu.

Kdo je vsemu temu kriv? Orodje in stroji stanejo ogromnega denarja — Loste rekli. Da, res je, ali cerkve, šole, cest itd. ne naredi in ne plača en človek, ampak cele vasi. Iam, kjer ne zmore stroškov en gospodar, naj se jih združi več skupaj, ali pa naj kupi občina.

Nikjer ni zapisano, da se mora vse to takoj plačati. Razdeli se plačilo lahko na več let, pa ne bo dolg nikogar tiščal. Sloga med kmeti bi lahko delala čudeže in jih gospodarsko jačala, tako pa vidite, kako se jim godi! Nikdar vam ne bomo svetovali kaj takega, kar ni izvedljivo. Vse se da lahko doseči, le če je dobra volja in sloga. Poznate pregovor: Sloga jači, nesloga tlači?

Beleške

+ **Klerikalci znajo.** Pretekli teden je mariborski občinski svet volil podžupana. Pri tej priliki so narodni socialisti zopet enkrat nasedli klerikalcem. Ti so namreč prve nahujskali, naj odložijo podžupansko mesto in naj vstopijo v opozicijo, da vržejo socialiste. Ko pa je prišlo do volitev, so klerikalci prvi oddali glasove za socialističnega kandidata Druzovića, ki je bil tako izvoljen za podžupana. Ubogi narodni socialisti pač še vedno radi sedejo na klerikalne limanice, ker ne znajo pregovora: «Kdor se hoče z volkom bratiti, mora sam volk biti.»

+ **Čuden človek je voditelj SKS** na Štajerskem g. Drofenik. Nedavno je bil še za skupen volitveni nastop samostojnih kmetov z demokrati in narodnimi socialisti ter je v nekem pismu dr. Kukovcu, katerega je objavil «Tabor», pisal med drugim: «Prepričan sem, ako bo zadosti uvidenosti na vseh straneh in dosti intenzivnega dela, ne bomo v skupni fronti zaostajali za uspehi zadnjih volitev, ako pa gremo vsak za sebe, bomo pa v medsebojnem klanku pripomogli klerikalcem do popolne zmage, kar gotovo ni v Vašem ne v našem interesu. Nekaj dni nato pa je g. Drofenik svoje mišljenje popoinoma preobrnil ter napisal v «Slovenskem Narodu» članek, v katerem napada demokrate in se norčuje iz svojega pisma dr. Kukovcu. Res, z neverjetno naglico se je v duši g. Drofenika pripetila revolucija. Brezdvomno pa v njem ni prišlo do tega preobrata samo od sebe, temveč pod vplivom gotove klike, ki v gnjevu in mržnji do demokratov lovi nesamostojne samostojne kmete in jih skuša pripraviti za sebi podobne demokrate. Tako je končno tudi SKS pod vplivom mesne gospode, čeprav se je boji v svoje vrste. Tisti članek je g. Drofeniku brezdvomno pomagal napisati kak gospod, ki sicer zna jesti krompir, ne ve pa, kako se ta prideluje in kako bi se boljše pridelal. Tega gospoda gotovo SKS in vsi kmetje skupaj brigajo le v toliko, v kolikor se dajo nahujskati na demokrate.

+ **Vsi na krov!** Tako se glasi naslov uvodnega članka v 1. številki «Domoljuba», ki agitira za krščansko časopisje. Res ne vemo, s kako pravico si lasti obrekovalno klerikalno časopisje naslov krščanstva. Ne bomo ponovno poudarjali in dokazovali, da klerikalizem in krščanstvo ni eno in isto, ker to vidi vsak količkaj pametnejši človek, ako prebere vsaj par vrst kakega klerikalnega lista. Zanimiv pa je naslov gornjega članka. «Vsi na krov!» se glasi po navadi, kadar se ladja potaplja. Kaj se mogoče klerikalna barka pogreza? Dr. Šusteršič in dr. Gosarjevi krščanski boljševiski hudo majejo ravnotežje na klerikalni barki.

+ **Slovenski republikanci.** Slovenska republikanska stranka, kateri načeluje g. dr. Novačan v Celju, za svojega duševnega očeta pa smatra Stipico Radića, je za preteklo nede-

moloha ne dela sivih las; eno pa je in to je glavno: Gasper je zadovoljen s svetom in samim seboj, Gasper je muzikant. Kjer in kadarkoli raztegne svojo harmoniko, se zasusče staro in mlado, na mah požene vsakemu betežniku revmatizem iz nog in slabo vojjo iz glave, Gašperju pa napomi mosnjiček. Muzikanta Gašperja obrajta vsa soseska — edino pri gospodu fajmostru njegovo početje ni našlo dopadenja, ampak ne zaradi harmonike, temveč iz čisto drugega vzroka.

Naravnost je treba povedati, da veselemu Gašperju harmonika ni bila edina zvesta družica. Gašperju je v kajžici gospodinjala Ošpetova Katra. Človek bi mislil, da to ni taka huda reč, pa je bilo le drugače in Gašper je moral na račun svoje precej dobro ohranjene gospodinje čuti marsikatero zbadljivo namigavanje. Seveda se je Gašper vedno odrezal, da je tudi Adam potreboval družico, čeprav se mu v paradižu ni slabo godilo; tudi gospod fajmošter imajo kuharico za vsakdanjo postrežbo. Čemu potem Gašper ne bi smel imeti pridne Katre, da mu kaj zašije in opere ter skrbi za vsakdanje žgance s kislim zeljem... Toda, kakor re-

čeno, vsi Gašperjevi izgovori niso zategli nič, navihanci so ga pikali naprej in sam gospod župnik je nekoc porabil priuko, da je Gasperja poklical na vesedo.

„Ves, Gasper,“ je povzel gospod fajmošter, „glas gre po vsej tati, da je tvoja lisica malo umazana...“

„Isto pa, tisto,“ odvrne Gašper, „vejo, gospod fajmošter, s treskami svetim po koči, pa ni šent, da se ne bi okadila...“

„Oné, Gasper, jaz mislim v duševnem oziru. Kar odkrito ti svetujem: da s Katerco prideta po cerkveni blagoslov, veš, da v tati ne bo pohujsanja... Poročim vaju pa za „božji lon.““

„Naj pa bo tako,“ se zahvali Gašper, „kar okličite. Hvaležen vam bom za prijaznost, čeprav me boste vtaknili v najtežji jarem.“

Župnik se je zadovoljno nasmehnil, Gašper pa se je odpravil domov, da pripravi svojo Katerco za sedmi božji zakrament.

Tisti predpust je bilo kaj smeha po vsej fari Zlatopoljski! Posebno še zato, ker sta Gašper in Katerca bila v tretje oklicana na pustno nedeljo — takim ženinom pa Zlatopoljci praviijo: pustne šeme.

ljo sklicala v Celje zbor zaupnikov. «Republikanec» je oznanil, da pride tjakaj tudi Radić, zato se je v Celju res zbralo nekaj radovednežev, kakor je včasih vse drlo skupaj, ako so v vas pripeljali medveda. Toda Radića ni bilo, ker je nanagloma dobil mrzlico. Prišel pa je njegov odposlanec in se je na seji silno šopiril. Zahteval je, da naj bo na Štajerskem nosilec liste sam Radić, na Kranjskem pa zagrebški dr. Maček. To je razjezilo g. Novačana in je Radićevega odposlanca ostro zavrnil, da kot gost nima ničesar predlagati, nakar se je hrvatski delegat popopran vrnil nazaj v Zagreb. S tem je torej povzročil razkol med Radićem in Novačanom. Po seji zaupnikov so celjski republikanci hoteli napraviti tudi javno zborovanje. Ker pa za to niso imeli dovoljenja je policija snod razpustila. Tako se je precej neslavno končala prva generalštabna operacija slovenskih republikancev.

OPOZORILO IZSELJENCEM V JUŽNO AMERIKO.

Generani izseljeniški komisariat krajevine SHS v Zagrebu objavlja.

Precejšnje število naših državljanov, ki se hočejo izseliti v južno Ameriko, potuje preko Trsta, kjer si nameravajo priskrbeti pri konzulatih dotičnih držav potrebne vizume. Večina odpotuje iz svojega kraja, preden so si preskrbeli uverenja, ki jih zahtevajo dotični konzulati za izdavanje vizumov, ali pa prihajajo z dokumenti, ki jih zahtevajo konzulati Severne Amerike za odpotovanje v Severno Ameriko, nimajo pa onih dokumentov, ki so potrebni za potovanje v južno Ameriko.

Naša delegacija v Trstu radi tega večkrat prihaja v neugoden položaj, ker mora zadržavati nase državljanje več dni ali celo več tednov, da dobi odgovor od pristojnih oblasti glede osebnih podatkov izseljenca.

Poleg rednega potnega lista se zahtevajo od onih, ki potujejo preko Buenos Airesa ali Montevidea v južno Ameriko, so nastopni: 1. Potrdilo, da dotična oseba ni bila kaznovana; 2. zdravniško izpričevalo, da je dotična oseba zdrava in da ni imela prej nikakih bolezni; to izpričevalo mora biti potrjeno od pristojne občine; 3. potrdilo občine, da je dotična oseba sposobna izvrševati svoj poklic.

Na pustni torek dopoldne bi morala biti poroka, Gašperja pa s svati še ni bilo v cerkev. V skrbeh je gospod rajmster postal h Gašperju sporočilo, naj vendar hitro pride z nevesto, da ne bo prepozno.

„Prepozno že ne bo, prepozno,“ je menil Gašper, „saj sem godec, in rad bi bil poročen seje zadnje minuto pred pepelnico sredo.“

Za par ur se je le dal omehčati, zato je prijel svojo ljubo Katerco pod roko in proti mraku sta v družbi dveh prič primarširala v cerkev. Tam se je vseeno zbralo precej radovednih žensčin, ki so polglasno kihale v stolih, ko je gospod župnik na naglo roko zvezaval Gašperja in Katerco. Kmalu potem se zopet srečata gospod fajmošter in godec Gašper.

„No, no, vidiš, Gašper,“ pravi župnik, „je le bolje, da sem te zvezal; si vsaj ljudem prikrajšal jezike.“

„Oh, vejo, gospod župnik,“ odvrne Gašper, „ne pozna se dosti; s Katerco se živi prav tako kakor poprej... Moje Katrce sicer ne opravljajo več, zato pa so se spravili na druge kuharice; ljudje bodo pač imeli dolge in opravljive jezike, ko že vas in mene ne bo več na svetu.“

Anton Stražar.

Izseljenci morajo ta potrdila, prevedena na italijansko ali francosko, prinesiti s seboj, da jim ni treba plačati visokih stroškov za prevod in za legalizacijo pri naši delegaciji.

Novosti

* **Rojstni dan kraljice Marije** se je 9. t. m. proslavljati po vsej državi. Kraljica Marija je v najlepših mladostnih letih; rojena je 1899. Ob njenem rojstnem dnevu so se milijoni vdanih državljanov združili v želji, naj nebo nakloni družici našega kralja še dolgo vrsto let v sreči in zadovoljstvu.

* **Kralj med deco.** Prejšnjo nedeljo je bil v domu za zaščito dece v Beogradu na skromen način proslavljen dečji praznik, katerega se je deležil tudi kralj Aleksander. Otroci so kralja v svoji sredi nad vse prisrčno pozdravljali. Kralj se je pomešal med nje in jim razdelil darove. Kraljica se zaradi lahne obolenosti žal ni mogla udeležiti te nedolžne svečanosti.

* **Frenos v Judenburgu** ustreljenih vojakov bivšega 17. pešpolka. Začetkom maja leta 1918. je med vojaštvom bivšega sloven. 17. pešpolka v Judenburgu na Štajerskem nastal upor, ki je zahteval 6 žrtev in se bile po zadušnem uporu na podlagi razsodbe prekega sodišča ustreljene in pokopane v skupnem grobu na pokopališču v Judenburgu. Da se počasni spomin teh slovenskih vojakov, ki so v borbi za svobodo in v odporu proti avstrijckemu nasilju izgubili svoje življenje, se je osnoval v Ljubljani poseben pripravljani odbor, ki sestoji iz ovislih vojakov 17. pešpolka. Ta odbor namerava skrbeti za prevoz zemeljskih ostankov ob priliki upora ustreljenih vojakov iz Judenburga v domovino. Hoče tudi skrbeti, da se preostalim priznajo primerne preskrbnine.

* **Za podpreglednike v finančni kontroli** so bili imenovani: Franc Zurbil in Viktor Mrak v Kranjski gori ter Vinko Mejač na Jesenicah.

* **Smrtna kosa.** V Pragi je prejšnji četrtek umrl g. Josip Drvota, bivši prvi tenorist ljubljanske opere. Pokojnik je ob prevratu prišel v Ljubljano, kjer je s svojim krasnim glasom do lanskega leta razvnel občinstvo. Lani je začel bolehati in se je odpravil v praško bolnico. Doma je bil v Slanem pri Pragi. Naj mu bo lahka domača zemlja, Ljubljanci mu ohranijo trajen spomin.

* **Sprejem v orožniško službo.** Zandarmerijsko poveljstvo namerava izpopolniti orožniške čete in je izdalo odlok, s katerim poziva k vstopu v orožniško službo vse one, ki bi se želeli posvetiti temu poklicu. Interesenti naj se javijo pri najbližji orožniški postaji, kjer dobe natančnejša pojasnila in navodila. Pripominja se, da se zahteva za vstop odslužena vojaška doba in samski stan prosilca. Prva plača znaša 1200 Din na leto z draginjskimi dokladami, ki se ravna po pokrajinah. V Sloveniji znašajo 7200 Din letno. Orožniki morejo napredovati v službi za kaplara, podnarednika, narednika II. razreda, narednika I. razreda, eventualno do orožniškega ali administrativnega častnika. Po treh letih službe ima pravico do ženitve in dobiva doklade za ženo in otroke; po desetletnem službovanju gre njemu in ženi pravica do pokojnine, po 30letnem službovanju ali po dovršenem 55. letu starosti pa se mu prizna polna pokojnina.

* **Državno veleposestvo Belje.** Zednje dni je nekatero časopisje raztrčilo o Antonu Kristanu prav bujne vesti. Stvar je enostavno sledeča: g. Kristan je bil glavni ravna-

telj ogromnega državnega veleposestva Belje v Vojvodini. Tekom leta so prihajala o njegovem delovanju pohvalna poročila; pred dobrim mesecem pa so nekateri srbski in hrvatski dnevnik objavili vest, da Kristanovo gospodarjenje ni povsem v redu. Kristan se je podal v Beograd, kjer se je dokazalo, da se mu ne more očitati prav nič nepoštenega. Napade je torej povzročila gola zavist. Ker se isti še vedno ponavljajo, je g. Kristan zaprosil, da ga razrešijo upraviteljske službe. Preseli se zopet v Ljubljano.

* **Kako je dr. Korošec v Beogradu mašo bral.** O dr. Korošču so iz Beograda sicer prihajala poročila, da se je prav živahno vrtel po parlamentu in sploh da je bil ves goreč za opozicijsko politiko in poslanske dnevnice. Nikoli pa nismo izvedeli, kako je kaj zvest duhovniškemu poklicu, v katerega je bil vendar prej posvečen, kakor v poslanskega. Da izpopolnimo to vrzel, povemo zgodbo, ki smo jo izvedeli po ovinkih in za katero ne moremo prevzeti garancije, da je tudi resnična: Ko je bila narodna skupščina razpuščena in so klerikalni poslanci že zavezali cule, jih je pozval dr. Korošec, da se udeležijo službe božje, katero da bo on opravil v zahvalo za prejete dnevnice, za srečno rajžo v domovino in za zopetno svidenje v parlamentu. Podali so se torej v cerkev; dr. Korošec se preobleče in stopi pred oltar. Ker je bil bogoslovni profesor, zna sveto mašo na pamet. Do darovanja je šlo vse gladko. Pred povzdigovanjem pa mu naenkrat zastane beseda. Pač ni šlo več dalje. Tedaj se dr. Korošec obrne k ministrantu in polglasno reče: «Zlomka, prinesi mi hitro mašne bukve...» Ljudje, ki so bili v cerkvi, pa tudi klerikalni poslanci, ki so kimali v prednjih stolih, so zmajali z glavo in si šepetali: «Če bi dr. Korošec ostal še par mesecev v Beogradu, bi ne pozabil samo svete maše, temveč tudi na vsakdanjo večerno molitev.»

* **Atentat na uredništvo lista «Novo Doba» v Splitu.** Nedavno je neki zločinec vrgel v uredništvo splitskega lista «Novo Doba» bombo, ki je ubila neko gospodično. Sedaj so atentatorja prijeli. Piše se Stevan Suić. Zločinec je izjavil, da se je zmotil in da je nameraval vreči bombo v uredništvo lista «Novi život».

* **Klerikalna očetovska ljubezen.** Matija Gašperlin, mesar in posestnik v Senčurju pri Kranju, je na glasu kot zagrižen privrženec klerikalne stranke. Svojo pravo krščansko ljubezen pa je pokazal na dan Novega leta. Pripeljal se je v Kranj in tam na trgu srečal svojega sina, ki je nedavno zaradi očetove krutosti zapustil hišo in si na lastno roko začel služiti kruh. Gašperlin je zgrabil sina, privezal ga k vozu, pognal konja in med vožnjo z bičem udrinal po dečku. Vsi gledalci so se zgražali nad takim divjaškim početjem. Stražnik je sina odvedel k zdravniku, zbesnelega očeta pa naznanil orožništvu v nadaljnje postopanje. Zverinskemu očetu od srca privoščimo zasluženo kazen, klerikalni stranki pa še več takih sličnih katoličanov.

* **Lastno ženo aretiraj.** V mariborski okolici je bilo te dni nekemu hišnemu gospodarju ukradenih trideset tisoč kron. Orožnik, ki je vodil preiskavo, je končno dognal, da je vsoto ukradla njegova žena, s katero stanuje pri dotičnem gospodarju. Preostalo mu ni nič drugega, ko da je aretiraj svojo lastno soprogo in jo izročil mariborskemu sodišču. To je sicer mučen položaj, ampak vestni orožnik se je itak izrazil, da se loči od svoje čudne ženice.

* **Ciganska zgodba.** V Karlovcu na Hrvatskem se je nedavno vršil velik živinski semenj. Prignal je tjakaj svojo mrho tudi cigan Mijo, da jo proda — bogme — za drage pare. Ponujal pa je za nizko ceno, za dva tisoč kron. In je kmalu našel kupca; udarila sta in cigan je shranil denar, novi lasnik pa se je odpravil z mrho proti domu. Toda kakor je že navada sejmarjev, se je tudi ta seljak med potjo ustavil v gostilni; mrho je pustil zunaj privezavano. Pa nanese slučaj ali kaj, da ti primaha po isti cesti tudi cigan Mijo. Ej, pred gostilno ugleda mrho, ki je še pred par urami bila njegova, sedaj pa je tako le zapuščena in brez nadzorstva. Milo se mu stori pri srcu, odveže kobilico, zasede jo in zdirja po cesti v deveto deželo cigansko... Tudi seljaku je postalo hudo v duši, ko je opazil, da mrhe ni več. A ni mu bilo toliko žal za njo, temveč za dvema tisočakoma, za katera ga je opeharil ciganasti cigan Mijo...

* **Ljubavna žaloigra dveh mladih zaljubljenecv.** V zagrebškem parku Tuškancu so pred tednom našli ustreljeno lepo šestnajstletno mladenko Zoro Marković. Nedaleč od nje je ležal samokres, pismo pa, ki so ga našli pri njej, je posvedočilo, da je šla v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Ljubila je osemnajstletnega Milana Marina. Toda njeni starši so zaenkrat še nasprotovali njuni zvezi. Mlada zaljubljenca sta se menda dogovorila, da pojmeta skupno v smrt in je Milan najbrž ustrelil njo, ko pa je pomeril na sebe, mu je zmanjkalo korajže in je pobegnil. Proti njemu se vodi preiskava, ki pa doslej še ni razjasnila žalostne in zagonetne ljubavne drame.

Iz raznih krajev

* **V Ihanu** je posestnik Ivan Kokalj padel z visokega kozolca in se zelo težko poškodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnico v Ljubljani.

* **V Litiji** je bilo Josipini Bratuš ukradeno za 14.000 kron manufakture.

* **V Trebnjem** dobijo novega notarja g. Frana Mastnaka, ki je doslej bil notarski namestnik v Ljutomeru.

* **Na Grosupljem** je dne 6. t. m. umrl tamošnji nadučitelj g. Jožko Bergant v starosti 48 let. Pokojnik je bil vedno odločno napreden narodnjak in je zaradi tega moral med vojno prestati marsikatero grenko uro. Na fronti si je tudi nakopal bolezni, kateri je sedaj podlegel v najlepši moški dobi. Njegov pogreb je pokazal, da je pokojni Bergant užival visoko spoštovanje med svojimi stanovskimi tovariši in vsemi, ki so ga poznali. Pokoj njegovi duši, preostalim naše sožalje.

* **V Št. Vidu pri Grobelnem** so tamošnji fantje in dekleta ob praznikih dne 6. in 7. t. m. priredili predstavo narodne igre «Zaklad». Prireditelj, ki je vsestransko uspela, je treba pohvalno omeniti, posebno ker je čisti dobiček namenjen v prid revnim šolarčkom.

* **V Kamniku** je orožništvo izsledilo in aretiralo zloglasnega delomrznega Ivana Jagodica, ki ima na vesti več vlovov in tatvin v kamniški okolici. Jagodič že leto dni ni imel stalnega bivališča. Pojavljal se je v Ljubljani, tu in tam pa je smuknil v svoj domači kraj Kamnik in poiskal plen, katerega je nato odnašal svoji sestri in ljubici v Ljubljano. Vsi trije so sedaj v preiskovalnem zaporu, kamniška okolica pa ima zaenkrat mir pred tem nevarnim uzmovičem.

* **V Križevski vasi pri Metliki** od novega leta dalje posluje selska pošta. Dostavlja se vsak ponedeljek, sredo in soboto.

* V Loku pri Žusmu je krava posestnika Florjana Gajška povrgla itele, ki je imelo dve glavi in štiri sprednje noge, ni pa imelo zadnjih nog in repa. Ta čuden izrodek, ki je vsekakor zanimiv in redek prirodni slučaj, bi bilo treba spraviti v muzej.

* V Begunjah se je na dan Novega leta poročil g. inženjer Fran Legat iz Lesec z gđ. Ido Šturm, hčerko veleposestnika in hotelirja v Begunjah. Bilo srečno!

* V Ribnici pri Dolenji vasi je pri pijači prišlo do prepira med brati Perdan in brati Tekavc. Starejši brat Perdan je dobil z nožem sunek v roko in je vsled izkrvavitve še istega dne umrl, mlajši brat Anton pa je bil, težko poškodovan na roki in glavi, prepeljan v ljubljansko bolnico. Krvoločna napadalca Anton in Franc Tekavc bosta odgovarjala pred poroto.

* V Veliki Loki so domači fantje napadli dninarja Ivana Gliho in ga s kolom precej poškodovali. Poškodovanca so morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

* V Britofu pri Kranju je — kakor smo že poročali — bil trdki Zabret z avtomobila ukraden magnet, vreden 20.000 kron. Zdaj so tatú izsledili v osebi brezposelnega šoferja Jakšeta, ki je magnet prodal za 1200 kron. Izročili so ga sodišču.

* V Ilirski Bistrici je umrla gona Terezija Tomšič, mati odvetnika dr. Josina Tomšiča. Bila je zelo blaga in dobra žena ter je kot taka daleč naokrog uživala splošno spoštovanje. Blag ji spomin!

* Iz Boštanj smo v zadnji številki prinesli vest, da se je Franc Pešec iz Mrtovc pri Boštanju iz ne previdnosti ustrelil v trebuh. Zdaj smo obveščeni, da je Franc Pešec bil zavratno napaden od tihotapca Skovška iz Vrhovca, ki je Pešca iz neznanega vzroka ustrelil v trebuh. Pešec je umrl v ljubljanski bolnici, pokopan pa je bil pretekli petek v Boštanju. Zločinca Skovška so že aretirali.

* Na Snodnji Beli je malemu posestniku ložefu Košnjaku požar uničil vse imetje. Škoda znaša dvesto tisoč kron. Domačini sumijo, da je bilo podpaljeno.

* V Krmelju je rudar Franc Jerovšek na dan Novega leta napadel rudarja Karla Gačnika in mu z nožem prizadel več poškodb. Gačnika so prepeljali v ljubljansko bolnico. Jerovška pa vtaknili na varnostni zatvor.

* V Rovtjah je neznan zlikovec pokazal posebno predrznost: odkradel je orožnika Franca Mlinarja in mu odnesel obteko ter še gotovino v znesku 1300 kron. Lepa reč, da tatovi celo varnostnih organov n pardonirajo več.

* V Hrastniku že dlje časa vzroča skrbi večja tatinska družba, ki vsako noč poizkuša z vlomi iztrgati kaj plena. Na družbo je bilo že petkrat oddanih več strelav, pa tatovi imajo menda presneto trdo kožo. Orožniki jih vztrajno zasledujejo in jih bodo gotovo ob prvi priliki zajeli.

* V Slovenjgradcu je bil tamošnji okrajni glavar g. dr. Marko Ipavi odlikovan z redom sv. Save IV. reda.

* Na Fali je pretekli teden divji vihar in podrl nekatere stebre bližnje tamošnje električne centrale. To je bilo usodno za hčerko železničari Weberja: napotila se je k sosedu, a se je ob podrtem stebru dotaknila električne žice in se takoj zgrudila mrtva. Ista usoda je skoro zadela tudi njeno mater. Mlado žrtev se

nato previdno odpravili od žive in jo pokopali. Pokoj njeni duši!

* V Dramljah je umrl posestnik g. Miloš Jarnovič v starosti 57 let. Pokojniku, ki je vedno bil narodnega mišljenja, bodi ohranjen blag spomin!

* V Gaberju pri Celju je umrl g. Ferdinand Gologranc, stavbeni mojster in hišni posestnik. Pokojnik je bil silno podjeten mož in je svoje gospodarske sposobnosti posvečeval tudi javni koristi: bil je dolgoleten marljiv odbornik celjske okoliške občine in član ravnateljstva celjske posojilnice. Bodi mu ohranjen lep spomin!

* V Šmarju pri Jelšah je umrl tamošnji notar g. Kranjc. Pokojnik je bil vedno napreden narodnjak, v politiko in javno življenje pa ni posegal. Naj mu bo zemljica lahka!

* V Murščaku je požar upepelil viničarijo Janka Čiriča, kavarnarja v Gornji Radgoni. Uničen je ves vinski pridelek, nad 25 polovnjakov vina, vsi sodi in viničarjeva imovina. Škoda znaša nad milijon kron. Poslopje ni bilo zavarovano. Sumi se, da je požar povzročila zločinska roka.

* V Slovenski Bistrici je bil za začasnega sekvestra Attemsove imovine imenovan g. inženjer Poljarski Dosedanji sekvester Vukojevič, ki je bil v tamošnjih krogih precej priljubljen, je bil nenadno poklican k ministertvu v Beograd.

* V Murški Soboti je umrl g. Anton Čuš, cestni mojster tamošnje okrožne gradbene akcije. N. v m. p.!

Zdravstvo

z Zračenje pozimi. Pozimi ljudje neradi odpirajo okna, ker se bojijo mraza. In vendar se morajo tudi pozimi odpirati okna, da dobimo v stanovanje čist zrak, ki je človeku prepotraben. Brez čistega zraka človek zboli in oslabi. Ako želiš da si ti pri zračenju stanovanje ne shladi preveč, odpri okna in vrata na stečaj le za par trenutkov, da potegne preprih, ki hitro izmenja zrak, vendar pa ne shladi sten in pohištva. Ako se kuri v prostoru, kjer spimo, je dobro, da se zvečer vsaj za par trenutkov odpre okno. Sicer pa je odsvetovati, da se v spalnicah močno kuri.

z Čuvaj otroka pred nesnago! Kadar otrok že sam leze po vseh štirih in je že tik pred tem, da bo shodil, moraš zelo paziti nanj. Tak otrok prime za vsako stvar, če je še tako nesnažna, in jo nese rad v usta. Zlasti ne pusti kobacati otroka po umazanih tleh, kjer si v blatu, polnem raznih bolezenskih kali, umaže roke, katere potem obliže. Ker se na otrok mora gibati, imej zanj pripravljene čist prostor. Večina otroških boleznih izvira iz nesnage, ker zanikrne matere pustijo otroka iz komodnosti, da počenja, kar mu mило in drago, samo da ne kriči. Ravno tako matere često otroku, da ga potolažijo, dajo jabolka in razne slaščice, katere otrok valja po blatu in grize. Jabolko že samo čisto za tako deco, ki ne more sadu zgristiti, ni primerna hrana. Dokler nima otrok toliko zobov, da lahko jed tudi grize. Jabolko že samo često za tava. Vendar pa je glavno pri otroku, da ga obvaruješ pred nesnago. Ako imaš otroke, je tvoja dolžnost da ne ravnaš z njim kot s prašičkom v hlevu. Matere, ki so brezbrizne počenjajo zločin na svojem otroku. Zato je pač tudi potrebno, da si vsaka mladenka, preden se poroči, dobro premisli, kako breme vzame vase. Narod potrebuje močnega in zdravega naraščaja, ne pa kilavcev, ki so sebi in drugim v napotje.

Zanimivosti

GOVORICE ADAMA IN EVE.

S čim vsem se dandanes ne pečajo učenjaki! Sedaj so začeli raziskavati, kake govornice sta se posluževala prva dva človeka, kateri je torej bil prvi jezik na svetu.

Pa to ni novost, saj so se že v srednjem veku nekateri brezdelniki patri lotevali te uganke. Baski v Pirenejskih so še danes trdno prepričani, da je Adam govoril njihov jezik. Neki star Francoz, ki je proučeval pokrajino Bretanjo, je prišel do zaključka, da je Adam bil Bretonec, ker že njegovo ime izhaja iz bretonščine.

Ko Adam ni mogel pojesti jabolka, je vzkliknil: «Adam!», kar v bretonščini pomeni «čudna jabolka!» — Nato pa je Eva dejala svojemu tovarišu «Ev!», kar pomeni «snej!» Od tega znamenitega prizora z jabolkom je torej po zaključku Francoza ostalo prvima človekoma ime Adam in Eva.

Mnogi dokazujejo tudi, da sta Adam in Eva imela povsem lastno govorino. In kakor se je od njiju razplodilo potomstvo vsega sveta, tako so se tudi od njune govornice tekmoščeletij razvili mnogoštevilni jeziki.

Kako pa sta v resnici govorila prva dva človeka in če sta se sploh tako imenovala, ne bo mogoče nikoli dognati, ker Adam žal ni zapustil nobenega romana niti ne svojega življenjepisa, ki bi bil gotovo prav interesanten.

OKRUTNOSTI USMRITIVNE GRŠKIH MINISTROV.

Neki angleški list prinaša natančnejše poročilo o usmrtnih o'sojenih grških ministrov in generalov. Iz podrobnosti, katere je doslej grška cenzura zaščitila, se vidi, s kako okrutnostjo so sedanji krmilarji grške države nastopali proti svojim političnim nasprotnikom.

Dne 27. novembra, ko je bila obsodba že izrečena, je imel revolucionarski od'or v Atenah sejo, ki je trajala do pol treh zjutraj, in razpravljala o izvršitvi obsodbe. Končno so se zedinili v tem, da se izvrši obsodba, ki se je izvršila potem z naravnost okrutno hitrostjo in na barbarski način.

Gunaris, bivši ministrski predsednik, se je nahajal težko bolan v bolnici. Vendar to krvnikov ni prav nič oviralo. Ob 11. uri dopoldne so ga položili na nosilnico in ga na nosilnici s tovornim avtomobilom odpeljali na morišče, ki se je nahajalo poldrugo miljo oddaljeno od Aten. Tu so ga pustili na nosilnici umirajočega, dočim se je tovorni avtomobil vrnil v mesto in pripeljal še ostalih pet o'sojencev iz zapora. Eden teh o'sojencev je umrl med vožnjo na srčni kapi. Ko so Gunarisa odvezali z nosilnice, se je pokazalo, da je bil preslab, da bi stal sam pokonci. Zato so mu dali nekega strupa, ki ga je takčasno toliko vzdramil, da je mogel stati. Truplo med potjo umrlega so naslonili poleg njega k zidu, na drugi strani pa so postavili ostale štiri o'sojence.

Potem so vse o'sojence, tudi mrtvega vprašali, ali ima še kdo kaj povedati. Nihče ni odgovoril. Minister Paltazzi si je očistil monkel in general Hadjanestis si je prižgal cigareto.

Po usmrtni so prepeljali mrliča s tovornim avtomobilom na pokopališče Hlizu Aten in jih zmetali tam kot drva na en kup. Šele štiri ure pozneje so o'vestili sorodnike usmrčenih, da ležijo mrliča na pokopališču in da imajo sorodniki pol ure časa, ako želijo mrtve odpeljati in jim prirediti privaten pogreb. Pri

tem so pozabili obvestiti eno vdovo. Ko so sorodniki prispeli na pokopališče, so našli mrliča vse pokrite z blatom, ker je ponoči deževalo in so jih komaj ločili enega od drugega.

Popoldne istega dne se je član nekoga tujega poslanstva sprehajal ob pokopališču. Naenkrat ga je dohitel neki dečko in mu ponudil nekak zavoj v nakup. Inozemski diplomat je vprašal kaj je v zavoju, in dečko mu je pokazal človeško glavo. Bila je to glava umorjenega ministra Stratosa, ki mu je bila pri smrtni obsodbi odstreljena. Stratosovi sorodniki, ki so prišli na pokopališče, so našli namočeno truplo brez glave in so mogli Stratosa spoznati le po obleki.

Že usmrtnitev sama, vrhu tega pa še okrutni način usmrtnitve grških ministrov bo veden madež na grškem narodu.

Razno

× Potres v Čile. Poškodbe, ki jih je povzročil potres v Čile, so že v veliki popravilene, da se je začelo znova delo v večini obratov. Železniške proge so že davno vse popravljene. Čilskim oškodovancem sta prisločili na pomoč brazilska in argentinska republika z večjimi denarnimi zneski. Istotako je prisnela večja podpora iz Pariza in Londona. Tretji izdatna je podpora Druženih držav, ki znaša 10 milijonov dolarjev.

× Fašisti in policija. Fašisti fašistski vladi se policija ne zdi posebej zanesljiva, zato jo je postavila pod poveljstvo vrhovne komande karabinierjev. To pa je povzročilo veliko razburjenje in v nekaterih težkih mestih je prišlo do prav krvavih uporov. V Turinu so takoj zaplenili vse policiste. V Rimu, Neaplju in drugih mestih je teklo kri. Za vsakega mrtvega fašista so fašisti dali ustreliti po štiri policiste. Tako je žrtvalo žrtve narastle prav visoko. Sedaj ima sicer vlada mir, ki na je le prisiljen in bomo prav kmalu znova žrteli v pomorih brez katerih fašisti več živeti ne morejo.

× Milijoni za propagando proti alkoholu. Ameriška Zveza abstinentnih društev je sklenila, da započne pravo križarsko vojno proti alkoholu: to pa ne v Združenih državah, temveč v Mehiki. To je razumljivo zato, ker se v Združenih državah v hotelih največ alkoholičnih pijač iz Mehike. Zveza je izdelala cel vojni načrt njegove izvedbe, pa bo stala nekoliko milijonov dolarjev, kar bi v naši valuti znašalo leno milijardno, so'o dinarjev. Splošno se zatrjuje, da bo ta denar dala na razpolago vlada Združenih držav. V kolikor seveda zasluži tako dosledna in požrtvovalna borba proti alkoholu vse odobravanje, se v tem hipu vendar ne zdi umestna; angleški listi pravijo, da je škoda metati tolike milijone za propagandni sport, medtem ko v Rusiji in na Kitajskem še nemerredne množice umirajo od lakote.

× Aeroplan brez motorja že dolgo časa posebno pa še zadnje dni meša glave inozemskih izumiteljev. Sestavljenih je že lepo število takih letal, ki se brez vsakega stroja kakor ptica vzdržujejo v zraku. Reči se torej mora, da so se prvi poizkusi obnesli izborno, posebno v Nemčiji in na Francoskem. Kakor poročajo hrvatski listi, se tudi Jugoslovan Hosu v Sisku bavi s tem problemom in se mu je posrečilo sestaviti letalo, ki je mnogo bolj izpopolnjeno kakor inozemski aparati. Nemška brezmotorna letala se namreč morejo spuščati le z višine in se s krili vzdržijo v višini samo pri mirnem ozračju. Hošujev aparat pa se z lastno močjo dvigne naravnost

od tal in kljubuje tudi močnejšemu vetrovju. Hosu bo v kratkih dneh napravil prvi javni polet in takrat se bo dal njegov izum pravilno oceniti. Za stvar se že zanimajo domači in tudi inozemski industriji in tovarnarji.

× **Kitajski brivci.** Neki francoski list prinaša opis kitajske brivnice. Po njem sodeč imajo kitajski brivci precej drugačno strokovno usposobljenost kakor naši. Tam brivce namaže svojo stranko z mrzlo vodo in ko mu doobra zamaže lice — ker kitajski brivci baje nimajo baš snežnobelih rok — začne »polbirati« z ostrim nožem. Posel mu gre naglo od rok; od časa do časa namaže lice z velikim čopičem, kakršne pri nas uporabljajo pleskarji in zidarji. Kitajski brivci pa znajo obriti tudi celo glavo, kar je na Kitajskem itak domača šega, pa da pri tem ne porabijo niti kapljice vode. Britje brez vode je seveda cenejše kakor britje z vodo, toda Francoz ne pripoveduje, kako občutki se polasčujejo onih siromakov, ki si dajo obriti glavo nele brez mila, temveč celo brez vode.

× **Suhe Angležinje.** Angležinje so v večini suhe in koščene ter morajo na račun svoje mršavosti čuti marsikatero pikro. Nedavno pa se je tudi zanje pojavil novi Mesija. Neki londonski specialist za žensko lepoto je objavil v časnikih, da je iznašel popolnoma zanesljivo sredstvo za odebelenje suhih devic. Ta izumitelj drži svoj izum zaenkrat v popolni tajnosti, garantira pa, da se sredstvo mora obnesti, ker so se že prvi poizkusi popolnoma obnesli: tri suhljate dame, katerim je vbrizgal svoje novo sredstvo, so preko noči pokazale napredek odeblosti. Ta operacija baje ne povzroča nobenih bolečin, — razen v žepu, ker po naši valuti stane okrog 200 tisoč kron. A navzlic temu so bogate angleške suhljače bile vse blažene, ko so čitale to odrešilno novico.

× **Milijonski rop v cerkvi.** V Kolinu, kjer se nahaja znamenita božja pot, se je pred dobrim tednom izvršil velikanski rop, ki je po vsem svetu vzbudil presenečenje. Predrzni lopovi so iz cerkve Matere božje odnesli dragocenih posod v skupni vrednosti osemdeset milijonov mark. Razumljivo je, da nemška policija posveča vso pozornost izsledovanju teh pohlepnih cerkvenih roparjev in ne more biti dvoma, da jih bo v kratkem tudi spravila pod ključ.

× **Potujoča zakonca.** Dva ameriška zakonca, kapitan Wanderwell in njegova žena, sta se naveličala eroličnega samevanja: zato sta sklenila, da se vsak s svojim avtomobilom podasta na pot preko sveta. Kapitan je krenil na zapad v Evropo, ženka pa v nasprotno smer proti vzhodu, v Azijo. Potovanje se konča oni dan prihodnjega leta, ko bo otvorjena ameriška svetovna razstava. Takrat se snideta v dogovorjenem mestu in kdor bo dokazal, da je premeril večje število kilometrov, dobi visoko stavo, ki sta jo dogovorila med seboj. Mož je te dni dospel na Francosko, kjer ga je čakalo snoročilo, da je žena dosti prepotovala daljšo pot, namreč 272 tisoč kilometrov. Zato se mož na Francoskem ni dolgo mudil, temveč se je urnih krač odpravil v Španijo in dalje v Afriko. Seveda se ne dá prekositi od svoje nagle ženice. Če ga bo pa končno le premagala, ostane kapitanu Wanderwellu še en izhod: da se sploh več ne povrne v njeno naročje, kajti medsebojna ljubezen obeh potujočih zakoncev itak ne more biti preveč goreča...

× **Samomor konja.** Pariški duševlovni zavod, ki se zanima tudi za nenavadne pojave pri živalih, beleži lučaj nekega dobrega konja, ki je dolgo let služil pri požarni brambi v Vašingtonu. Ljudstvo ga je dobro poznalo, ker je parkrat v vsakem tednu skozi obljudene ulice v divjem begu vlekel na splošno začudenje ljudstva težko brizgalno. Pa tudi njemu so se približali žalostni časi. Ognjegasci so dobili avtomobile in pridni konj je prišel ob posel. Konja so prodali in pri novem gospodarju je namesto brizgalne moral garati z navadnim gnojnim vozom. Zdi se, da je tako ponižanje tako ranilo bednega četveronožca, da je kazal znake najgloblje žalosti. Gotova stvar je, da je se nekoč, vprežen v svoj umazani voz, ob prehodu pri ognjegasnih postaji, kjer je preživel toliko lepih in slavnih dni, nabupno zagnal v divji beg in treščil z glavo ob steno. Ognjegasci, ki so prihiteli gledat ponesrečenega konja, so v njem spoznali svojega nekdanjega zvestega tovariša. Tudi konj jih je spoznal. Ko so ga začeli dvirati, jih je milo pogledal, nato pa z svojo težo treščil nazaj na zemljo in izdihnil.

× **Ženske kot morski roparji.** Angleški listi prinašajo vest, da je neka angleška ladja bila opljenjena od ženskih razbojnic. Ladja je vozila med Hongkongom in Makaom. Ko je ladja nekega dne odplula iz Hongkonga, se na odprtem morju nenkrat pojavi ladja s Kitajkami, ki so bile dobro oborožene z revolverji in bodali. Prešle so na angleško ladjo, s samokresi v rokah ustrahovale mornarje in potnike ter prisilile kapitana, da je ladjo obrnil proti nekemu osamljenemu otoku. Tam so dale ladjo ustaviti, nato so jo popolnoma oplenile, odvzele potnikom vso gotovino — in izginile. To je prvi tak slučaj in angleški listi se čudijo, kako morejo ženske biti tako predrzne, da se lotijo morskega razbojništva. Kaj bi se čudili, ali Angleži ne vedo, da je danes narobe svet, in v ostalem, zakaj pa nimajo bolj korajžnih mornarjev, pred katerimi bi kitajske pomorske babnice imele več respekta...

Za smeh in kratek čas

Enostavno.

Uršula: «Kako more pač Gašper s tako malo plačo izhajati?»

Mož Uršule: «Zelo enostavno. On živi enostavno, oblači se enostavno in enostavno — ničesar ne oblača.»

Raztreseni profesor.

Ožbovtov hlapec: «Gospod profesor, katerega sem pripeljal s kolodvora, mi je dvakrat plačal vožnjo. Ali mu naj vrnem, kar je preveč plačal?»

Ožbovt: «Kaj še, če je tako pozabljen, ga terjaj še enkrat!»

A tako.

Vdova: «Sklenila sem, da bom še drugo polovico leta žalovala za možem.»

Snubec: «Tako globoka je Vaša žalost?»

Vdova: «O ne, le črna obleka mi tako izredno pristojna...»

Zaljubljeni Prešern.

Avlaliya, žena vojnega dobičkarja, ki je bil v začetku vojne še čevljarški učencec, je sedela v kavarni v večji družbi: «Cujte, gospod profesor, ali poznate pesnika Prešerna?»

Profesor: «Seveda...»

Avlaliya: «Slišala sem, da piše Prešern tako lepe zaljubljene pesmi. Dajte mi ga enkrat predstaviti!»

V dobi draginje.

Gost: «Povejte mi, natakar, zakaj nimate na jedilnem listu označenih cen?»

Natakar: «Veste, to je zato, da gostom ne pokvarimo teka...»

Oba je sram.

Občinski stražnik Miha je prejel ravno o praznikih novo uniformo in se je hotel z njo malo postaviti. Imel pa je smolo, da je moral ravno na praznik spremljati nekega potepuha v zapor. To ga je tako jezilo, da je celo pot robantil in se končno razjezil na postopačem: «Sram me je s teboj hoditi.»

Potepuh pa mu hitro odvrne: «Tudi mene je sram, da moram iti z vami.»

Ljudje z zgrešenimi poklici.

Genovefa: «Cujte, ata, kakšni ljudje so pa to, ki so zgrešili poklice?»

Ožbovt premišljuje in reče: «Veš oni, ki so poklic zgrešili, niso kaj čislani ljudje... Prav za prav pa je danes poklic zgrešil vsakdo, ki ni verižnik, navijalec cen, tihotapec in podobno.»

Genovefa: «Potem ste pa vi, ata prav čislani mož, ker tihotapite koline.»

Prodana svinja.

Mestni škric je šel na kmete kupiti rejeno svinjo, da bi jo doma zakl'al in imel cenejšo svinjino ter čisto in dobro mast. Pogodil se je s kmetico, plačal večjo arto ter se domenil, da mu svinjo pripeljejo v mesto, ako kmetičjo potrdi tudi kmet. Kmet je bil namreč tistega dne slučajno v mestu. Čez par dni je prejel škricsledeče pisanje od kmeta:

«Jim dam vedeti, da sem zadovoljen s prodajo svoje žene. Svinjo lahko vzamete, ker mi je tako odroč.»

Na veselici.

Župan: «Kaj? Dobro poje moj stara?»

Župnik (napol gluhi in zelo kratkovidni): «Kako pravite?»

Župan: «Pravim: ali se vam ne zdi, da moja stara nocoj prav lepo poje?»

Župnik: «Ne razumem nobene besede. Ta babnica našemarjena se dere tako, da ne razumem nobene besede.»

Ženski kotiček

Kako se osveži stara mast. Staro mast, ki je postala že žarka, moreš zopet zboljšati, ako jo deneš v posodo pri deneš 2 do 3 cela ne-

olupljena jabolka ter jo precvreeš. Ko jo jabolka ocvrta, mast nekoliko ohladiš, potem pa jo precediš v stekleno ali porcelanasto posodo, nikdar pa ne v isto posodo nazaj. Posodo, v katero si precedila mast, moraš zavezati s papirjem ter jo shraniti na hladnem temnem prostoru. Mast in maslo se ohrani najbolje v steklenih, porcelanastih in kamnitih posodah, dočim postane v drugih, zlasti v lončenih posodah rada žarka. — Žarko maslo se po okusu zboljša, če ga deneš v vodo, počasi segrevaš, da začne vreti ter ga pustiš vreti kake pol ure. Nato ga postaviš z vodo na hladno, da se strdi, potem ga vzameš iz vode in ga še enkrat precvreeš, da izhlapi voda iz njega in ga daš v čisto posodo.

Volneno blago se lepo opere z vročo vodo. kateri si pridejal amonijaka, in sicer vlij na osminko litra amonijaka 4 litre vroče vode. V tem namoči blago, katero hočeš osnažiti in ga pusti namakati 24 ur. Nato ga izneri v mlačni vodi in izplakni do čistega. Neožeto blago obesi, da se odteče in precej vlažno zlikaj na narobno stran.

Dobro sredstvo za čiščenje šiv. Zrecl kovinastih predmetov je nepel od cigar. V njem je lučasta sol, ki mesnago hitro razkroji. Penel od cigar se lahko uporablja tudi kot prašek za zobe. Ako imaš priliko, zbiraj pepel od cigar.

ISTNICA UREDNIŠTVA.

Trnovica. Vaše želje sporočili na svoje mesto. Mislimo, da ste že prejeli pismo. Glede ostalih stvari Vam bomo se sporočili posebej v pismu.

Sofražica. Žal, da smo prejeli obvestilo o prireditvi nepozno. Prosimo, da taka obvestila, ki za starajo, pošljete drugikrat čim prej.

Toplice na Dolenjskem. Na priporočbe našega ceneneša somišljenika odgovarjamo, da žal nismo prejeli v zadnjem času nobenega dopisa iz Toplic. Ne vemo, kako bi se moglo pismo izgubiti.

BOLEČINE? V obrazu? V udih? Poizkusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se boste čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Močnejši in boljši kakor francosko žganje in čez 25 let priljubljen! Z zavojem in poštnino: 3 dvoine ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojin ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev s 5% -nim doplačilom razpošilja: lekarnar EVGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360. (Hrvatsko).

Ena steklenica Elzafluida nadomesti tri steklenice francoskega žganja!

Vsebinska to naredi!

Sestava Fellerjevega Elzafluida je izmed najmočnejših esenc zdravilnih zelišč, cvetja, korenin in listja z najfine šim destilatov žganja. Že čez 25 let so nebroj ljudi v vseh delih sveta zahvalni, ker jim kakor dober prijatelj v težkih dneh prežene bolečine. Imate li bolečine v udih? V hrbtu? Zobobol? Nahod? Ste li slabi, prenapeti, izmučeni in preveč občutljivi? Zeliščni kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v vseh primerih imeti zanesljivo sredstvo v hiši? Poizkusite pravi Fellerjev Elzafluid! Kim in boste rekli tudi Vi:

To je najboljšo, kar sem kdaj okušal!

Je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste! V vseh dotičnih poslovnostih zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Fellerja. Z zavojem in poštnino stane, če se pošle dekar naprej ali po porzetu: 3 dvoine ali 1 specialna steklenica 24 Din, 12 dvojin ali 4 specialne steklenice 84 Din, 24 dvojin ali 8 specialnih steklenic 146 Din, 36 dvojin ali 12 specialnih steklenic 208 Din. **KOT PRIMO:** Elza-oblitel proti kurjem očesom 2 Din in 3 Din. Elza-mentolni črtniki 1 Din. Elza-popolni prašek 3 Din. Elza-ribje olje 20 Din. Elza-voda za usta 12 Din. Elza-kolonska voda 15 Din. Elza-umski miris za sobo 15 Din. Glicerita 1 Din in 15 Din. Liso, Lisoform 12 Din. Kinetiki 1 Din in 1 Din dalje originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 Din. Elza-mrčesni prašek 7 Din, sirup za podgane in miši 7 Din. Za primot se zavojnica in poštnina posebej računata.

Na te cene se računa sedaj še 5%, do 1.1.11. Adresirati natančno: **EUGEN V. FELLER** lekarnar, **STUBICA DONJA**, Elzatrž št. 360. Hrvatsko.